

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neizplačana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Gonja.

Zli duh Jugoslavije, Svetozar Pribičević, mož, ki se odlikuje po svoji brutalnosti, omejenem fanatizmu in popolnem pomanjkanju osebnosti kulture, ima od P.-P. vlade patent na ministrstvo za prosveto. Tudi stvar, ki je samo v Jugoslaviji mogoča. Ta minister za kulturo ni še nikoli, kadar je ta važni resor opravljal, izdal kakšne naredbe, ki bi se tikala izobrazbe kot take, ali časa primernega ustrojstva šole ali poglobitve znanstvenega dela in moralne vzgoje, ker se na to sploh ne razume in ker o namenu šolske izobrazbe očitno nima nobenega pojma. Zanj je šola politična in ne vzgojna zadeva. Šola naj vzgaja pristaše centralizma, velesrbstva in batinaštva, ne pa pravstveno in umsko izobražene mladine.

Ker ne hodi temu človeku po glavi drugega kakor to, kako bi Slovence in Hrvate s pomočjo šole čimprej posrbil in kako bi nas potisnil na nizko stopnjo orientalske kulture, je zdaj zapovedal, da se pouk na naših srednjih šolah izenači z poukom, kakor se goji n. pr. v Makedoniji. Pribičević hoče omejiti, oziroma s časom sploh odpraviti vsak pouk v starih jezikih in humanistično izobrazbo nadomestiti z balkansko. To odredbo je svojčas že hotel izvesti, pa se v sled pomislekov naših šolnikov ni dala. Zdaj je Pribičević enostavno zapovedal, da se mora to nemudoma izvršiti. Mi vsi iz izkušnje dobro vemo, kako se humanistična vzgoja silno razlikuje od realistične po svojem nenadomestljivem dobrem in trajnem vplivu na moralno kulturo. Pribičevićeva prosvetna smer pa gre dejansko za tem, da naša mladina posurovi in podivja, da izgubi ves stik s svojo dosedanjjo versko in moralno zapadno slovensko tradicijo in se izenači s kulturo komitašev in kačakov.

Ta odlični minister za prosveto pa je zdaj prepovedal tudi udeležbo dijakov pri orlovski telovadbi in pri telovadbi hrvatskega Sokola. Ni pa prepovedal, marveč še priporoča telovadbo pri jugoslovanskem Sokolu in članstvo pri Orjuni in Srnao. Tako daleč ta mož tepta načelo enakopravnosti in se pri tem sklicuje še na ustavo, češ da ta prepoveduje vsako vzgojo na plemenskem in verskem temelju! To se pravi, kraljevi minister proglašuje, da se v naši državi mladina ne sme vzgajati na temelju ljubezni do slovenskega ali hrvatskega naroda niti na temelju svoje katoliške vere, sme pa se na temelju velesrbstva, pravoslavja ali — framasonstva! Pri Orlu dijak ne sme telovaditi po zdravih moralnih načelih, pač pa sme biti Sokol ali Orjunaš, kjer ga uče razbijati članom lastnega naroda glave, kjer ga uče sovraštva do lastnega jezika in matere ter do lastnih bratov, in kjer ga odtujujejo rodni veri, cerkvi in katoliškemu življenju. Dokler taka načela propagirajo zasebna društva, imamo možnost se braniti, če pa minister zlorablja zakon, da s silo mladino odteguje slovenski, verski in moralni vzgoji in jo sili v protislovenska in protiverska društva, potem je enakopravnosti v naši državi konec in se nahajamo pod očitnim neprekritim despotizmom.

Z isto utemeljitvijo je Pribičević prepovedal šolski mladini članstvo pri Marijinih kongregacijah. Po njegovem tolmačenju prepoveduje ustava s členom 16 katoliško versko-moralno in slovensko vzgojo, katero imenuje plemensko! Od tega je logično en sam korak do popolnega uničenja slovenske in katoliške verske vzgoje v naših šolah sploh. Do tega tudi pride, ako nam bo dolgo vladal P.-P.-režim, ki nas Slovence strupeno sovraži in želi izbrisati iz zgodovine. Po vojni je mladina moralno in tudi umsko strahovito padla. Komaj so se začela resna prizadevanja jo dvigniti, pa pride Pribičević in z brezprimerno brutalnostjo uniči delo vzgojiteljev, katehetov in starišev. Nikjer v nobeni državi Evrope oblast ne preganja več verskega izvenšolskega dela, ampak ga nasprotno pospešuje, edino v Jugoslaviji razdira minister za prosveto prizadevanja za moralno povzdigo mladine v verskem duhu!

Tudi za to peklenko delo, naperjeno k uničenju slovenstva in katolištva, bo dobil P.-P.-režim odgovor pri volitvah!

Nasilja nad člani državnega odbora.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) Kljub temu, da vlada namerava upokojiti nekaj članov državnega odbora in na njihova mesta postaviti poslušne ljudi, ni mogla sestaviti v državnem odboru večine, ker ji manjka še vedno en glas. Med Jovanovićem in notranjim ministrom Maksimovićem se je vršila daljša seja, na kateri sta razpravljala o tem, kako bi se imelo postopati napram podpredsedniku narodne skupščine dr.

Mačku. Kot podpredsednik narodne skupščine je dr. Maček obenem podpredsednik državnega odbora. O tej seji se seveda ni zvedelo nobenih posameznosti. Vendar je tako postopanje Jovanovića kot predsednika narodne skupščine zelo značilno in vse obsodbe vredno, ker Jovanović tukaj sodeluje pri naklepih zoper člane državnega odbora, ki ima v rokah volitve v celi državi.

Dva milijona dolarjev Bleerovega posojila res dvignjenih!

IZJAVA FINANČNEGA MINISTRA STOJADINOVIĆA.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) Današnja »Samouprava« prinaša odgovor finančnega ministra Stojadinovića na ugotovitev glede velikanske tatvine, ki so jo naredili radikali s tem, da so dvignili iz Narodne banke poslednja dva milijona dolarjev Bleerovega posojila, ki sta določena za popravo

železnice in potov, za pokritje volivnih in agitacijskih stroškov. Fin. minister Stojadinović priznava, da se je ta denar v resnici dvignil iz Narodne banke.

Naše vesti v tem pogledu so torej popolnoma potrjene. Ljudstvo pa bo sodilo o tem, ko pride njegov čas.

Pašić zopet na dvoru.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) Pašić je bil danes prejet na dvoru. V polit. krogih se ta avdiencia komentira kot znak popolnega soglasja med dvorom in Pašićem, ki naj bi ponovno nastopilo po Bjelinskem govoru Nikole Pašića. Take vesti razširjajo radikali. Kolikor smo izvedeli iz Pašićevih krogov, to ni ravno točno. Pašić je na dvoru poskušal doseči spremembo nekaterih oseb v sedanji vladi, ki jim ne zaupa, ter jih nadomestiti z ljudmi, ki bi slepo poslušali navodila Pašića in dr. Markovića. —

Afera dr. Laze Markovića pred sodiščem.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) »Novosti« pišejo: »V aferi dr. Laze Markovića za izplačilo vojne odškodnine Teokareviću, Petroviću in Iliću se je dr. L. Marković branil tako v javnosti kakor pred narodno skupščino, da ni res, da je protizakonito izplačal vojno odškodnino samo svojemu prijatelju Teokareviću mesto tvrdki Teokareviću, Petroviću in Iliću, da je vse to zakrivila gospa Krickner, tajnik v pravosodnem ministertvu, ki je izdala lažljivo potrdilo, da je obstojala prošnja cele tvrde, ne pa samo Teokarevića in je s tem falzificirala protokol. Dr. Laza Marković je vložil proti Kricknerjevi tožbo in izjavil, da je prehitro govoriti o tej točki obtožbe, dokler se ne reši njegova obtožba pred sodiščem. Včeraj je belgrijsko sodišče razpravljalo o tej tožbi in je Kricknerjevo popolnoma oprostilo za vse navedene in od Markovića ji naprtene krivice. Tako se je tudi pred sodiščem ugotovila Markovićeve krivda.«

Kako mislijo »pomagati« invalidom.

Belgrad, 15. nov. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega gospodarsko-finančnega odbora. Kakor je znano, je prejšnja vlada izdelala po odobritvi »Udruženja invalidov« zakon, s katerim bi bile vse invalidske rodbine in rodbine vojnih sirot preskrbljene vsaj za življenje. Ker je bilo to delo vlade sporazuma in poštenja vsled državnega udara prekinjeno, je smatrala sedanja vlada za potrebno, baviti se s tem vprašanjem, ker bi sicer ne dobila niti enega glasu teh žrtev. Da bi mogel invalidom vsaj navidez pomagati, namerava finančni minister povišati carino in sicer na izvozno in uvozno blago. S tem bo oškodovano prebivalstvo ravno tistih stanov, med katerim je večina invalidov. S takim postopanjem pokazuje vlada svoje nezrelo postopanje napram potrebam celokupnega prebivalstva.

BOJ ZA MEKO.

London, 15. nov. (Izv.) Iz Kaira javljajo, da so bile čete kralja Alija popolnoma potolčene.

Italija.

PARLAMENT.

Rim, 15. nov. Parlamentarna večina razpravlja v poslanski zbornici o proračunu zunanjega ministertva. Govornikom se pozna, da imajo točna navodila glede parlamentarne discipline, ki se jih strogo drže. Gre za to, da se ohrani videz parlamentarizma. Govorniki govorijo zmerno in po vrsti hvalijo vladno zunanjo politiko. Razprava poteka brez zanimanja.

V včerajšnji seji se je posl. Solmo pečal med drugim z zadržanim vprašanjem in izrazil željo, da se zveže Zader potom železnice s svojim zaledjem, vendar to ne sme dati povoda za nasprotja z Jugoslavijo.

Posl. D' Ayala je bil v svojem govoru manj previden. Govorec o mali antanti, je rekel, da je ta skupina nastala z namenom, da nadomesti v Evropi habsburško cesarstvo. To dejstvo je fašistovska vlada dobro umela ter po tem tudi uravnala svojo politiko nasproti tej skupini. Italijanska zunanja politika mora imeti nasproti mali antanti točen program in po zmotah v preteklosti je mogoče le program, po katerem sklepa Italija pogodbe le s posameznimi državami male antante. Na ta način se morda ne doseže vselej uspeh; toda uspeh se meri po praktičnih rezultatih in ti so kar najbolj zadovoljivi.

VLADA BO ZAHTEVALA SAMO DELNO ZAUPNICO.

Rim, 15. nov. Prvotno je bilo določeno, da bo vlada zahtevala ob glasovanju o zunanjem proračunu zaupnico za svojo politiko v celoti — zunanjo in notranjo. Ker je pa med kombatentskimi in invalidskimi poslanci močna struja, ki hoče v vprašanju notranje politike glasovati proti vladi in je podoben odpor tudi med liberalci in drugimi nefašistovskimi skupinami, se je Mussolini premislil in bo zahteval, kakor se zatrjuje, v današnji seji le zaupnico glede zunanje politike. Pa še potem glasovanje najbrže ne bo enoglasno, ker je bilo celo pri glasovanju o tuniški pogodbi (gre za italijanske šole in druge narodne ustanove v Tunisu, kjer je 130.000 Italijanov, ki jih Francija raznaroduje) 17 glasov proti.

Celotno zaupnico bo vlada zahtevala pri rešitvi notranjega in finančnega proračuna. Ob tej priliki bodo podali kombatentski poslanci izjavo, v kateri bodo označili svoje stališče nasproti vladni notranji politiki. Kot glavni govornik bo nastopil posl. Ponzio di San Sebastiano.

ODPOR V PARLAMENTARNI VEČINI.

Rim, 15. nov. Dasi se kombatentski in invalidski poslanci še niso odločili, da osnujejo v parlamentu svojo lastno skupino, je vendar gotovo, da mnogi izmed njih nikakor nočejo več podpirati sedanjega notranjega režima. Odpor bo dobil izraza pri razpravi in glasovanju o notranjem proračunu.

Poleg liberalcev so ustanovili doslej svojo lastno skupino poslanci iz južnih krajev in nekateri drugi pod naslovom »demokratska skupina«.

Splošno zanimanje je vzbudil včeraj sestanek Giolittija in Orlanda. Sestanek se je vršil na Giolittijevem domu. Bivša ministrska predsednika sta pretresala vprašanje o skupnem postopanju nasproti sedanjemu ministertvu. Razen tega je imel Giolitti pogovore z raznimi drugimi poslanci na Montecitoriu. Nasproti poslancem Lanzillu, Tumedeju in Roccu je Giolitti izjavil:

»V opoziciji sem in bom glasoval proti vladi, ker ne morem odobravati odloka o tisku in preosnovi ustave. Ako je vlada smatrala, da se uprav mora lotiti preosnove teh ustanov, bi morala to nalogo pač po-
veriti zbornici.«

NOVI ODBOR PARLAMENTARNE VEČINE.

Rim, 15. nov. Novi odbor parlamentarne večine, ki ga je imenoval Mussolini, je sestavljen iz samih brezpogojnih pristašev fašizma. Delcroix ni več v odboru. Novi odbor je imel 13. t. m. svojo prvo sejo. Izrazil je svoje veliko zadovoljstvo, da zbornica funkcionira kljub abstinenci opozicije in se zjavil za to, da zahtevaj vlada zaupnico o celotni politiki že pri glasovanju o zunanjem proračunu.

FAŠIZEM NA UMIKU?

Rim, 15. nov. Tihi pa tajni odpor proti sedanjemu režimu postaja tako jak, da se čuti fašizem prisiljenega k popustljivosti. V nočni seji velikega fašistovskega sveta dne 14. t. m. je Mussolini izjavil: »Sedanja doba političnega življenja predstavlja za fašizem preizkušnjo v ognju. Treba je voditi politiko središča, ker želi dežela vladne akcije v dosegu ravnovesja.«

Veliki fašistovski svet je sklenil, da skliče dne 23. t. m. voditelje fašistovskih pokrajinskih zvez in ravnatelje fašistovskih listov, da dobe navodila za praktično delo v stranki sami in v splošni politiki.

Posl. Prinettija, ki se je pokazal nasprotnega fašizmu, so izključili iz stranke. Prinetti pristopi v »Lego Italico«.

NAČRT NOVEGA TISKOVNEGA ZAKONA.

Rim, 15. nov. (Izv.) Vladni načrt novega tiskovnega zakona, ki pride pred zbornico prihodnji teden, se deloma naslanja na novi nemški tiskovni zakon. Odgovorni urednik bo moral biti tudi po novem zakonu ravnatelj ali kateri glavnih urednikov. Lastniki listov nosijo odgovornost v meščanskem oziru. Tiskovni zločini ostanejo isti kakor v prejšnjem zakonu. Dostavi se le še novi zločin v obliki razširjanja napačnih ali zavajajočih vesti, ki morejo škodovati ugledu države na znotraj ali pa na zunaj. (To je kopito!) Sekvester listov je poverjen sodni oblasti. Kazni za tiskovne prestopke so zelo poostrene. Razprave zaradi obrekovanja se bodo morale na zahtevo civilnega tožitelja in državnega pravdnika vršiti za zaprtimi vrati. Odgovorni urednik, ki je bil dvakrat obsojen zaradi obrekovanja, ne more več biti odgovorni urednik.

OBISK JUGOSLOVANSKEGA KRALJA ALEKSANDRA V RIMU.

Rim, 15. novembra. (Izv.) »Giornale d'Italia« poroča, da obišče jugoslovanska kraljeva dvojica Rim začetkom meseca januarja prihodnjega leta.

VLADNA KRIZA V AVSTRIJI.

Dunaj, 15. novembra. (Izv.) Politična kriza, ki je nastala zaradi izbruha železnikarskega štrajka, še vedno ni rešena, čeprav se je štrajk že končal. Pojavile so se namreč nepričakovane nove težave, ki jih delajo dunajski centralni upravi avtonomne province, ki zahtevajo korenito reformo uprave. Designirani kancler dr. Seipel je sklical na Dunaj konferenco vseh deželnih glavarjev, da se z njimi posvetuje o položaju.

OBISK DR. BENEŠA NA DUNAJU ODGOĐEN.

Dunaj, 15. novembra. (Izv.) Vsled avstrijske vladne krize je avstrijska vlada naprosila češko vlado, naj se za 17. novembra napovedani obisk češkega ministra vnanjih zadev dr. Beneša na Dunaju preloži za en teden.

ZAGLUL PAŠA ODPOTIL.

Kairo, 15. nov. (Izv.) Vlada Zaglul paše je danes podala ostavko.

PARNIK SE JE POTOPILO.

Helsingfors, 15. novembra. (Izv.) Na nekem finskem jezeru se je potopil parnik, ki je peljal večje število delavcev domov. 25 oseb je utonilo.

VELIKA TOVARNA ZGORELA.

Jersey-city, 15. novembra. (Izv.) Tu je pogorela velika tovarnica za soliter. Škoda znaša več milijonov dolarjev. Mnogo rodbin je brez strehe.

VELIKE POZARNE KATASTROFE.

London, 15. nov. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča, da je nastal v Jausay-City ogenj, ki se je razširil čez tri dele mesta. 980 družin je brez strehe. 10 gasilcev se je smrtno ponesrečilo. Mnogo šolskih otrok je našlo smrt pod razvalinami. 35 tovarov je razbitih in uničenih.

Bruxelles, 15. nov. (Izv.) Ogenj je uničil tiskarno »Rheussingenc«. Škoda znaša 8 milijone frankov.

Razruševanje našega šolstva.

Realnih gimnazij ne bo od 1. dec. t. l. več, bodo samo — meščanske šole! Udarec za udarcem, brca za brco. Dijaške marijanske kongregacije torej prepovedane! Minister Pribičević dobro ve, da Marijine družbe ne netijo verskega sovraštva. V »Srpskem književnem glasniku«, najuglednejši srbski reviji, od letošnjega leta, je odlično pohvaljeno kat. akad. društvo sv. Cirila in Metodija v Belgradu, in hrbtenica društva je kongregacija. Prosvetljen minister bi rekel: Dobro! Naj tudi pravoslavna Cerkev ustanavlja taka udruženja, naj bo vesela tekma. Toda nel

Obenem so smrtno zadete realne gimnazije. Prosvetni minister dobro ve, da realne gimnazije v Sloveniji v polni meri dosežajo učni uspeh, predpisani za gimnazije v Srbiji, obenem pa dosežajo še nekaj več: poleg francoščine se uče gimnazijci tudi srbohrvaščine (kje se na Hrvaščini ali v Srbiji slovenščine?), nemščine, stare zgodovine, lat. klasikov prečitajo eno mrvo več (Salustija, Horacija, Tacita, Plinija, starorimske lirike, Katula, Tibula, Properca). Prosvetljen minister bi rekel: Dobro, naj se mladina uči, pa še pri nas malo strune napnimo. Naj bo vesela tekma! (Dva slovenska dijaka, VI. r., iz Ljubljane, sta l. 1919. odšla v Ameriko, v Chicago. Naredila sta v Čikagi 7. in 8. r. odlično; neki profesor jima je rekel: »Pri vas imate dobre šole.«) Naj bi torej ostalo, kar je preizkušeno, dobro! Kaj še! Povsod bodi vse enako! Če se pri nas manj uče, naj se pa še pri vas, ker smo — eno. In tako bosta s 1. decembrom t. l. prvi in drugi razred realnih gimnazij po celi državi SHS izenačena, to se pravi: Pri nas se — sredi šolskega leta! — odpravi latinščina (doslej po 6 ur na teden v I. in II. razr.), odpravi nemščina (doslej po 3 ure v I. in II. r.), odpravi pouk v stari zgodovini v II. razr. (doslej po 2 uri), namesto tega se s francoščino prične že v II. razr. (po 4 ted. ure) namesto v III. r., kakor doslej; po eno uro na teden pa dobe več v I. in II. r. sledeči predmeti: slovenščina (5 ur mesto 4), matematika (4 mesto 3), prirodoslovje (3 mesto 2, v II. razr. ostaneta 2 uri), risanje (3 mesto 2). Nanovo se uvede kot obvezno petje (v I. in II. r., po 2 uri); verouk obdrži po 2 ted. uri; istotako telovadba in srbohrvaščina.

Vse te spremembe — kakor rečeno — sredi šolskega leta! Zgodovina šolstva kaj takega ne pomeni nikjer, razen morda v Rusiji pri boljševikih. Zaenkrat samo vprašamo: Kakšen vtis bo imelo to na dušo mladega dijaka, ko bo naenkrat videl, da to, kar je profesor tako strogo od njega zahteval, ni — nič vredno? Kaj poreče država, ki bo morala plačevati nezaposlene profesorje (filologe)? Kje bo dobila učna uprava naenkrat toliko profesorjev za francoščino, petje? Kaj porečejo starši, ki bodo morali kupiti spet nove knjige, že drugič v istem šolskem letu? Kaj poreče zdrava pedagogika, ki pravi, da je lahka srednja šola narodna nesreča? Razlogov ne navajamo zoper to brezglavo »reformo«; razlogi se navajajo tam, kjer učna oblast vpraša, kaj šolniki, starši itd. mislijo; pri nas pa se ne vpraša, ampak kar — ukaže. Na ministrskem stolu namreč ne sedi pamet, temveč — strast.

Kaj zdaj? Ena možnost je, da starši prepisejo svoje otroke z realne gimnazije na humanistično (ki ostane hvala Bogu! — neokrnjena, t. j. prva državna v Ljubljani, gimnazija v Mariboru, v Kranju ter škofij-

ska v St. Vidu). To pravico — bi človek mislil — imajo, morajo imeti. Druga možnost pa seveda je ta: latinske, nemške, zgodovinske knjige se skrijejo kam na dno skrinje, da jih g. minister ne bo zasledil. Tri mesece bodo skrite. Potem bodo pa smeje — trdno upamo — spet na dan.

Končno, da se ne pozabi, bodi pripomenjeno še tole: Vsako leto že v maju mesecu vsak učiteljski zbor učni oblasti predloži seznam knjig, ki jih hoče rabiti v prihodnjem šolskem letu. Tudi letos je bilo tako. Toda dočim morajo knjigarne že vsaj v začetku počitnic vedeti, s katerimi knjigami naj se založe za pričetek šolskega leta, je letos šele prav proti koncu julija (če se ne motim, 26.) prišla iz Belgrada od ministra Pribičevića nepričakovana vest, da predlaganih seznamov ne potrdi, ampak naj učiteljski zbori čakajo seznama knjig iz Belgrada. Že takrat torej je sklenil minister P. uvesti to »reformo« v prvih dveh razredih realnih gimnazij. Vse, knjigarne in ravnatelj, so bili v največji zadregi. In prav tedaj je prišla Davidovičeva vlada. Vse se je oddahnilo, ki je prosvetni minister dr. Korosec — pač na soglasno prošnjo vseh ravnateljev — potrdil od učiteljskih zborov poslano sezname učnih knjig in odredil, da realna gimnazija obrani svojo uredbo.

Tako torej: mesece in mesece prej so doslej učiteljski zbori na srednjih šolah pretrežali in sklepali, katere knjige bi uvedli v šolski poduk; in naš sedanj minister prosvete? On nič ne vpraša, ne pretresa, ampak v — 14 dneh, sredi poduka — odloči in vse temeljito prevrne, kakor otrok prevrne in podere svoje papirnaté hišice.

Timotej.

Davidovičeva odkritja.

GOVOR LJUBE DAVIDOVIČA 12. T. M.

Bivši ministrski predsednik Ljubomir Davidović je imel 12. t. m. pred širšim osrednjim odborom demokratske stranke v Belgradu zanimiv govor, v katerem je podal sliko o političnem položaju. Uvodoma je omenil, da je P.-P.-vlada 13. vlada po »osvojenju«, in je nadaljeval:

»To število nam jasno kaže, kolikim spremembam smo bili v zadnjih šest letih podvrženi. Na vlado smo prišli povsem slučajno. Pred kombinacijo z nami je nastala in padla cela vrsta kombinacij. Ena izmed neposrednih kombinacij z nami je bila kombinacija s tzv. Jovanovičevim skupino. Lahko rečem: 27. julija t. l. smo postavili vlado, a 28. istega meseca smo že bili v krizi. Niti en dan naše vlade ni minil brez težkoč, ki so prišle ponajveč z ene strani, s katere smo upravičeno pričakovali podpore. Te dni se je zgodila neustavnost. Oblast je bila izročena manjšini. (»Sramota!«)

Dejstvo je, da se vladini ukazi niso podpisali niti po preteku celih tednov. In, kar je najhujše, vlada je morala delati z uradniškim aparatom, ki ni bil za politiko vlade. Kot razlog krize so se smatrali članki, intervjui itd. Stjepana Radića. Morda je bilo v teh člankih in govorih nekaj, kar ni bilo potrebno, toda mi smo te težkoče pričakovali in smo že v naprej rekli pristojnemu činitelju, da je to pričakovati. Dobili pa smo prepričanje in trditev, da se bo stalno prehajalo preko tega na dnevni red. Mnogo jih je bilo med nami, ki so se hitro utrudili in rekli: Dovolj je tega! Dasiravno je politika sporazuma propadla in ni dala rezultata, imam na to obtožbo vendar odgovor. Politika sporazuma, kakor smo jo mi razumeli, ni politika pol pole papirja, ni politika 24 ur. To je politika časa, politika dolgotrajnega skupnega dela. Voja Marinković je to dobro ilustriral, rekoč: »Sporazum med onim, ki ropa in med izropanim, je sporazum med žrtvijo in hajdukom, ki na cesti kriči: »Denar ali življenje!« Če pustiš denar, si se »sporazumil« s hajdukom. Tak sporazum hoče današnja vlada s Hrvati. Mi hočemo takega sporazuma. Mi hočemo s Hrvati sporazum razuma, duše in srca.

V izzivanju krize so igrala izvestno vlogo tzv. vojaška poročila. Bilo je par generalov (»Doli z neodgovornimi činitelji!«, — ne, bili so 2 do 3 generali — gospoda, ki se jim stanje ni dopadlo, ko smo bili na vladi. Ta poročila so povzročila spremembo režima. Še en dogodek je pospešil padec vlade. To je vstop HRSS v vlado. Mi smo hoteli z njihovim vstopom napraviti še en korak bližje popolnemu sporazumu. Nameravali smo skupno organizacijo države, izglasovanje zakonov in sprejetje proračuna. In radičevci so pristali na to sodelovanje. Odrekli so se točko za točko svojemu programu, da bi

se čimprej srečali z nami. Komuniké je uraden, ako ga podpiše predsednik stranke in njeni tajniki. Tak komuniké je za stranko obvezen. A Radić je izdal tak komuniké. V komunikéju Radić priznava edinstvo države in sprejeta je bila monarhija. V tej objavi je bilo sprejeto pojmovanje o etnični skupnosti našega naroda. Tri velike točke. Troje velikih priznanj, ki jih niti Radić niti njegova stranka poprej nista storila. In vendar: politika, ki jo je vlada vodila, ni imela uspeha.

Pravo, resnično narodno edinstvo je potisnjeno nazaj za par mesecev. To je, gospoda, čisti dobiček, če se kralj spusti v naše politične prepire. Vi veste, da je v teh prepirih marsikaj dobrega in slabega. Tu je cvetje in trnje, čistost in blato, a pot skozi ta terén je opasna za vse, ki nočejo biti z blatom oškropljeni.

Oni, ki so kralju svetovali, naj gre po tej poti, niso branitelji monarhije. Noben iskren monarhist ne bo svetoval kralju, naj gre po oni poti, ki so mu jo svetovali — radikali. Ako se bo visokim činiteljem kaj zgodilo, potem nečemo biti krivi. Vodili smo ga po najlepši poti. Ker to ni šel, odklanjamo vsako odgovornost. Bilo je mnogo kombinacij, ali nobena brez — radikalov. Z njimi ni bilo sodelovanja! To nista dve taktiki; to sta dve politiki. Sedaj govorim tudi radikali, da je temeljna poteza njihove politike sporazum s Hrvati. Kaj pomeni to? Tudi Pribičević pravi, da je za sporazum... To pomeni, da je ideja sporazuma objela in objema vedno širše sloje ljudstva. To je aktivum, to je plus naše dvomesečne politike. Radikalom gre za oblast, ne za delo. Rekli so: Pogajati se hočemo z Vami samo tedaj, če vlada odstopi. In njihova zahteva je bila na dvoru sprejeta. Kot predsednik vlade nisem niti takoj doznal za to namero. Posameznikom se je reklo, da je demisijska potreba. Mislim, da so te zahteve neresne, dokler ni takrat aktivni minister (Dr. Marinković pri večerji na dvoru) izvedel neposredno, da se drugi ustavni faktor čudi, da vlada še ni podala demisije. (Vzkliki: Oho! Oho!) Takrat sem odšel na dvor in vprašal, ali kralj res želi našo demisijo. Kralj je to potrdil. Politična tradicija demokratov je, da ostanejo le tako dolgo na vladi, dokler uživajo zaupanje obeh ustavnih činiteljev, zato sem podal ostavko.

Glede volitev je g. Davidović izjavil: »Če bodo teptali ustavo in državljanske pravice, tedaj se bomo mi demokrati lotili v danem trenutku tudi drugih sredstev in metod (Tako jel živijo!) in bomo našli izhod iz težekega položaja, v katerega je država zašla vsled trme blaznih politikov. To je naša dolžnost in pravica.« (Burno odobravanje!)

Davidovičev govor pomeni dogodek v političnem življenju, pomeni preokret na levo, ki ga odobrava srbska demokratska javnost.

Temeli družbe — poštenost.

Nedavno je izšla v Belgradu zanimiva knjižica, ki opisuje na temelju posebnih beležk potek krfske konference l. 1917.¹ Knjižica je tembolj zanimiva, ker o krfski konferenci in nji sledečemu »Krfskemu paktu med tedanjim srbsko vlado in predstavitelji Jugoslovanskega odbora doslej še nismo imeli podrobnejše objave. O tej konferenci ni nikakega uradno potrjenega zapisnika, zato so sedaj objavljene beležke za vsakogar, ki se zanima za postanek in razvoj države SHS, tem večje vrednosti. Iz beležk se morejo dobiti podrobnosti o stališču poedinih govornikov kot N. Pašića, St. Protića, dr. Trumbića, dr. Marinkovića itd. Pravilno umevanje »Krfskega pakta« je možno edinole na temelju trdnih ugotovitev zgodovinskih dejstev. Ali so objavljene beležke dovolj historično zanesljive, o o tem morejo pričati v prvi vrsti samo še živeči udeleženci.

Prav današnje dni pa je važno pribiti, kaj je Pašić izjavil 1917 o edinstvu južnih Slovanov in ureditvi skupne države. Na seji 2. junija 1917 je predsednik srbske vlade N. Pašić izjavil, da treba najprej rešiti vprašanje, ali naj bi »naši jednoplemenici i u novoj državi imeli sve ono što su u Austro-Ugarskoj imali.« Naglasil je, da velja načelo: »Budi svoj sopstveni gospodar, pa se onda uredi.«

Najznačilnejše pa so besede: »Naše edinstvo može, da se izvede na dva osnova: kao jedan narod, da imamo jedna prava i slobodu, jedne dužnosti, a može na

¹ Knjige našega vremena: Krfska konferencija. Krfska deklaracija, Beograd, »Vreme«, 1924.

načelima federacije u većem ili manjem stepenu. I ovo poslednje je bolje nego ništa. Večina je za prvo. Sad da rešimo, preduhitrili bi, jer ne bi imali snage da sankcionišemo. Treba to sve posle neko da odobri. Mi možemo samo izneti načela šta želimo, da postignemo. Tako:

1. Mi pretpostavljamo jedinstvo države federativnom uredjenju ali ne kažemo, da ako nema jedinstva, nismo ni za kakov drugu vladavino.

2. U toj ujedinjenoj državi, mi želimo, da država počiva na demokratskim načelima, da svi imaju jednaka politička prava s opštim pravom glasa.

To stališče o federativni državi je zastopal N. Pašić kot predsednik srbske vlade torej oficijelno, in kot predsednik srbske najmočnejše vladajoče radikalne stranke l. 1917 v dneh, ko je bilo še veliko vprašanje, če — ententa zmaga v polnem obsegu.

Pašić je po vojski ves krfski pakt »cinično« proglasil za »krpo papirja« in ž njim vse, kar je govoril in podpisal v ime srbske vlade in radikalne stranke, da bo država Srbov, Hrvatov in Slovencev »ustavna, demokratska in parlamentarna monarhija« in da bo ustavotvorna skupščina izglasovala novo ustavo s »kvalificirano večino«.

Nikola Pašić je zatajil »Markov protokol« l. 1923.

Nikola Pašić je dalje javno v skupščini leta 1924. izjavil, da ni nikoli mislil držati tudi »ženevskega pakta« iz nov. l. 1918.

Svetozar Pribičević, alter ego Pašićev, je pakt med srbsko vlado in zastopniki Nar. večja dne 1. dec. 1918 cinično proglasil za navaden neobvezen razgovor ter s svojo nasilniško politiko pritiral Jugoslavijo do stanja, v katerem smo danes sedem let po »krfskem paktu«, tem vedom dokumentu neodkrita in lokave politike Velesrbov.

In tretji v zvezi s Pašićem in Pribičevićem — dr. Zerjav? O cinizmu njegovih paktov govori ljubljanski pakt med njim in dr. Ravniharjem ob času zadnjih skupščinskih volitev 1923!

Pribijamo, da so na čelu sedanje vlade ljudje, ki jim ni sveta podpisana beseda!

Kaj naj pričakujemo od takih državnikov, takih politikov, ki ne drže podpisanih izjav in obvez?

Vse najslabše! Ugotavljamo pa, da trajno ne more obstajati nobena družba, torej tudi država ne — brez poštenja in medsebojnega zaupanja.

Poštenje pa in zaupanje je, kar drži tudi države in jim daje trden temelj.

Štrašne so posledice izgubljenega vere v avtoriteto! Študij vseh revolucij je kaj poučljiv, žal da često ne za tiste, ki bi jim bilo treba večih misliti tudi na potek trdnih zgodovinskih dejstev. Resnično: »Fatalnom i ludačkom lahkomišlenošću igramo se sa dogodajima i detijastom navinošću mislimo da možemo njima uvek upravljati. Nikad savremenici i sapatnici velikih poremećenja nisu osetili kojim časom su prešli prag revolucije. Revolucija ne izbija najedan put. Ona se priprema u samim dogodajima, a neposredni uzrok za njenu eksploziju obično je bio neki ništavan i beznačajan povod. Što se iz dosadašnjih dogodajima može pročitati, to je da imamo već moralni i idejni kaos. A otuda je polazio sve loš zbog čega su pokobnja proklinjala svoje pretke.«

Ali je mislil urednik radikalne »Istine« tudi na izsiljeni odstop vlade Ljube Davidovića, ko je pisal te besede koncem svojega članka »Posledice izgubljene vere« v 5. št. svojega lista z dne 2. nov. t. l.?

Dan odstopa bo zapisan v povestnici kraljevine SHS kot »dies ater«...

Iz zunanje politike.

*Amerika in S. S. S. R. Kakor poroča »Reuter« iz Newyorka, bo najbrže senator Borah prevzel za pokojnim Lodgeom predsedstvo v zunanje-političnem odboru senata. Borah je izjavil v Harrisburgu, da je obnova Evrope mogoča le tedaj, če Amerika prizna rusko vlado. Borah ne veruje, da bi bila mogoča razorožitev in gospodarska obnova Evrope, ne da bi se poprej rešilo rusko vprašanje. Kljub temu Amerika ne bi vstopila v Društvo narodov ali v kako drugo politično konstelacijo v Evropi.

*Kitajska in sovjeti. »Morning Post« poroča iz Tientsina, da je sestavljena sedanja provizorična vlada skoro izključno iz članov, ki vzdržujejo tesne zveze s sovjetskimi poslaništvom. Sovjetski poslanik v Peking, Karahn, je imel ob obletnici

Ilustrovana reklama

preveč podreže. Tozadevne informacije in proračun dobite takoj v

je najbolj uspešna. Če nameravate naročiti letake, kataloge ali druge reklamne tiskovine, v večji nakladi in porabiti v to svrhu lepe slike, ni vedno treba, da naročite klišeje, ki tiskovino

Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

ruske revolucije govor, v katerem je izjavil, da je revizija pogodb med Kitajsko in prekomorskimi državami nepotrebna. Te pogodbe da je treba kratkoma razveljaviti, ker davijo današnje Kitajsko.

Malo odgovora »Piccolu«.

S člankom, ki je bil priobčen v »Slovenec« dne 26. oktobra pod naslovom: »K beneškim pogajanjem« in v katerem smo trdili, da bo italijanska vlada skušala pri sedanjih pogajanjih v Benetkah doseči, da ji Jugoslavija reši Reko pred gospodarskim propadom, ki ji je vsoben zaradi protinravne rešitve reškega vprašanja, smo zadeli v živo. »Piccolo« nam namreč dne 7. novembra odgovarja na ta naša izvajanja. Ne moremo pa in ne smemo mu ostati dolžni odgovora. — V dopisu smo med drugim izrazili domnevo, da se ne določajo smernice italijanski politiki napram Jugoslaviji v Rimu, ampak v Trstu; trdili smo tudi, da se misel o okupaciji (in ne o aneksiji!) Reke po D'Annunziju ni rodila v glavi le tega, ampak da je iniciativa zanj prišla iz Trsta. »Piccolo« odgovarja na to, da mu s tem delamo preveliko čast in da pretiravamo, ne zanika pa direktno ne naše domneve, ne naše trditve. Trditve o okupaciji Reke ne more zanikati, ker je on sam prinesel o priliki aneksije Reke več člankov, ki to potrjujejo. Če pa pravi, da smo pretiravali, ko smo rekli, da se določajo smernice italijanske vnanje politike na piazza Goldoni, je to dokaz, da je naša trditev gotovost. Ta gotovost nas zato a fortiori opravičuje k nadaljni trditvi, da se namreč določajo na piazza Goldoni tudi smernice tisti italijanski politiki, ki ji je namen narodna smrt Slovanov v Juljski krajini. In ravno to nečloveško ravnanje s Slovani v Italiji je vzrok, da včasih jugoslovansko časopisje »napada Italijo z animoznostjo«, kakor trdi »Piccolo«, ki bi moral vedeti, da kri ni voda. Če piše italijansko časopisje — kakor pravi »Piccolo« — o Jugoslaviji mirno, dostojno, objektivno, je to prav in v redu, saj Jugoslavija ne da Italiji nobenega povoda za tožbe in saj je Italija odbila od Jugoslavije vse, kar je hotela. Če pa jugosl. časopisje piše resnico o italijanskih razmerah, in se zgraža nad postopanjem it. oblasti nad Slovani, to še ni neobjektivnost in animoznost. — Če je res, da ima po »Piccolove« zatrjevanju, »Slovenec« le malo političnega vpliva, vprašamo, zakaj se pa potem tako zale-tava vanj?! — Potem ko smo ugotovili, da ima »Piccolo« velik ali največji del odgovornosti za vse trpljenje, preganjanje Slovanov v Juljski krajini, postane njegova trditev, da »namreč« »Slovenec« ne more trpeti Italije in da mu politika »Piccola« vznemirja živce, ker da »Piccolo« goji dobro razmerje med njegovim in našim narodom, drzna. Postopajte z našimi ljudmi po človeško, ne smatrajte jih za slabše kot divjake v kolonijah, pa boste videli, če moremo trpeti Italijo in če nas vznemirja politika za mir med obema narodoma! A »Piccolo« naj ve, da kakor med Italijo in Avstrijo ni bilo vkljub 30 letni zvezi odkritosrčnega prijateljstva, ker je Avstrija zatirala Italijane, tako tudi ne bo in ne more biti odkritosrčnega prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo vkljub pogodb, ki sta jo sklenila Mussolini in Pašić, dokler ne postanejo življenske razmere Slovanov v Italiji človeške in evropske. Par »Piccolovih« člankov o slovenskem kulturnem gibanju, ki smo jih mi tudi lojalno beležili, ne more zbrisati vseh krivic, ki jih je kriv ta list napram našemu življu; njegova spreobrnitev ni iskrena in ji ne verujemo, dokler ne spremeni svojega obnašanja proti lojalnim sodržavljanom slovenskega rodu. Če je objavil »Piccolo« v zadnjih časih nekoliko objektivnosti in naklonjenosti, ni tega storil iz ljubezni do Jugoslavije, ampak radi koristi, ki jih je upal dobiti za Italijo, ker je take članke objavil navadno ob momentih, ko so se imela vršiti kakšna pogajanja med obema državama in je bilo Italiji na tem, da dobi od Jugoslavije kakšno korist ali ugodnost, največkrat gospodarskega značaja.

Kar se tiče reškega vprašanja, nas »Piccolova« izvajanja, da je namreč rešitev tega vprašanja v italijanskem smislu, tudi Jugoslaviji v korist, ne prepričajo, ker ne pripisujemo italijanski vladi takega altruizma. V korist Jugoslaviji bo le, če bo izdelala svoje pristanišče, ga zvezala zaledjem z ugodnimi in hitrimi železniškimi zvezami in če bo znala z ugodnimi tarifi pritegniti nase tudi promet iz sosednih držav. Vsake države prva in glavna skrb mora biti, da je v vseh ozirih popolnoma neodvisna od drugih držav, ker se ne ve, kaj lahko prinese bodočnost. Zato je Rečane prevzel strah, ko so opazili, da se je Davidovičeva vlada, zlasti minister Sušnik, začela intenzivno zanimati za Sušak in da je začela energično udeleževati načrte glede izdelave pristanišča, železnice itd. Ta strah je dovolj jasno izražen v članku »Piccolovega« dopisnika iz Reke, profesorja Susmela: »Fiume, città che muore«, ki je alarmiral italijansko javnost in pozval rim-

sko vlado, »da naj ne sprejme vedno vsega, kar prihaja iz Beograda« od jugoslovanske vlade, ki ima »hudičev načrt, Reko gospodarsko uničiti. Italija naj torej izrabi svoj položaj kot velesila in naj pritiska na Jugoslavijo, da pomaga Reki. To je menda dovolj jasno govorjeno! — Tudi prekinjenje pogajanj v Benetkah, o katerem poročajo, da je nastopilo, ker so bile italijanske zahteve glede Reke tako eksorbitantne, da jih ni mogla jugoslovanska delegacija sprejeti, govori za našo tezo. — »Piccolo« z milimi besedami dokazuje, kako je potrebno, da obe vladi sporazumno uredite to vprašanje, — seveda tako, kakor on želi, — kar da bo obema v neizmerno korist. Mi pa menimo, da se je postavila jugoslovanska vlada na tole edino pametno stališče: Hoteli ste imeti Reko, pa skrbite zanj, jaz pa se hočem osamosvojiti in si urediti svoje stvari, kakor meni bolje kaže. Zabijati žeblje v tujo barko je nesposobno, ker ima od tega vedno korist le oni, kogar je barka.

H koncu svetujemo »Piccolu«, da naj pusti dr. Korošca in njegove spomine na Avstrijo lepo pri miru, ker bi lahko tudi on, ki se tako zanima za jugoslovanske zadeve, vedel, da Korošček dan še ni prišel, pa bo prišel, ker vsaka pravična stvar konečno prodre.

Politične vesti.

✚ **Kulturni boj.** Pribečević se je že izkazal s svojo kulturnobojnostjo. Komaj teden dni je na vladi, pa je že prepovedal Marijanske kongregacije. Nobenega katolika ne more biti, ki ne bi bil s to naredbo do dna duše užaljen. Kar je skozi 300 let veljalo v Cerkvi kot izvor cerkvene organizacije, naenkrat prepoveduje minister druge vere v državi, ki se ponaša, da spoštuje versko svobodo. Ustava, na katero ravno centralistični minister prisega, točno določuje v členu 12: »Svoboda vere in vesti je zajamčena. Usvojena veroizpovedovanja so enakopravna pred zakonom ter smejo svoj verozagon javno izvrševati.« In dalje v istem členu: »Usvojene in priznane vere urejajo samostojno svoje notranje verske posle.« To ustavo tepta minister, ki je nanjo ne samo prisegel, ampak celo preganja svoje nasprotnike, češ, da so proti ustavi. Stoletja so Marijanske kongregacije vzgajale predvsem mladino. Nikdar se v kongregacijah samih ni gojila politika, kaj šele kake druge tendence, ki bi bile proti državi. Nobenih dokazov ne more navesti zatiralec kongregacij v tem oziru. Katoličani brez razlike političnega prepričanja smatrajo to nasilje kot udarec v obraz. Njih sveta dolžnost je, da se bore z vsemi postavnimi sredstvi proti ljudem, ki uničujejo njihove cerkvene ustanove. Ni treba poudarjati, kdo je na Slovenskem tisti, ki trobi v isti rog kot novi minister prosvete. Slovenec, ki bi še sedaj po tem jasnem dokazu, kako žerjavovski krogi dosledno sovražijo vse, kar je izrazilo katoliškega, še vedno tem ljudem na en ali drugi način šel na roko, pač ne more govoriti, da je veren katoličan. Cerkve in katoličani so izbojevali že marsikak boj. Kakor v Jugoslaviji tudi v Nemčiji katoličani niso imeli v velikem kulturnem boju večine, pa je vendar šel Bismarck v Kanoso. Naj bosta Pribečević in njegov emisar v Sloveniji prepričana, da bodo tudi jugoslovanski katoličani ta boj izbojevali s popolno zmago. Naj bi ta boj tudi trajal leta in leta, dolžnost katoličanov je, da ta boj bojujemo in dobojujemo. Nikdar še ni bilo slišati, da bi kozliči, ki so se zaletavali v Petrovo skalo, odšli brez krvavih glav. Skala pa se radi njih naskokov nikoli ni omajala. Katoličani in predvsem krščanski starši, katerih mladina se oklepa kongregacij, storite svojo dolžnost. Stopite na plan in povejte javno, da ne pustite kratiti svojih pravic in pravic svoje Cerkve. Če bo nasilnost sedanje vlade zabranila javen vihar ogorčenja, potem vsaj 8. februarja pokazimo, da ne klonimo svojih glav pred nikomur razen pred Bogom. To bodi hkrati odgovor na »Jutrovo« perfidnost, ki si je sprito teh dejstev drznilo še trditi, da »besnost, ki se je lotila Slovenca in Domoljuba, presega že vse meje« itd. Misli morda to framazonsko glasilu, da smo »mutasti psi«, ki bomo molčali na nesramnosti, izživljanja, napade in brezvestno strankarsko korupcijo režimskih mogočencev, da bomo morda še hvalili režimske naklepe in načrte proti Sloveniji in slovenskem narodu, kulturni boj, ki so ga vnovič začeli izvajati, in brezvestno in lažnivo in zavito obrekovanje naših zaslužnih politikov, ki so tako čistih rok, da vsi Jutrovi framazoni skupaj niso vredni odvezati jim čevljev? Molčite, vi pobeljeni grobovi, ki vas je samo sovraštvo do Cerkve in slovenskega naroda ter sama laž in obrekovanje!

✚ **»Journal de Genève« o položaju v Jugoslaviji.** »Journal de Genève«, ki ima zveze s krogi Društva narodov, prinaša dne 11. t. m. članek pod naslovom: »Večni g. Pašić«. Članek se peča s sedanjim političnim položajem v Jugoslaviji in pravi v uvodu: »Ako dežela, ki je še čisto mlada in v kateri bi moralo vse vreti od mla-

dostne sile, nima drugega mojstra in drugega rešitelja kakor osemdesetletnega starca, moremo biti gotovi, da v njej ne gre vse najboljšje. Ljudje, ki smatrajo vrnitev g. Pašića na oblast za rešitev jugoslovanske krize, se silno motijo. Nasprotno je to znamenje, da se kriza nadaljuje, postruje in zapleta. Ta kriza, ki ni ministerialna, marveč narodna, ni od včeraj. Ta kriza datira od dneva, ko so Srbi, ne hoteti vpoštevati zgodovine, geografije, mentalitete in vere osvobojenih bratov, ustanovili enotno in centralistično državo, kateri načelovati jim je velel njihov ponos.« — Potem razpravlja članek o federalizmu in pravi med drugim: »Leta 1919, ob genotju zmage in osvobojenja je bila ura federalizma za jugoslovanska ljudstva. Med Srbi, Hrvati, Slovenci, Bošnjaki in Makedonci so bile razlike v kulturi, veri, jeziku in tradiciji silne. Toda patriotizem jim je bil skupen. G. Pašić — čigar ime ne znači zastoj — sin paše« — ni hotel zmagovalec, je hotel osvojitelj. Smatral je, da zaslužita dolgo trpljenje in junaštvo srbskega naroda plačilo. Napravil ga je za kraljevo ljudstvo. Toda Hrvatje, rimski katoličani, prežeti z zapadno kulturo, nikakor ne priznavajo moralne in narodne superiornosti Srbov. Pristali bi bili na zakon. Suverenstvo so odklonili z ogorčenjem.« — V nadaljnjem se peča članek z Radićem in zaključuje: »Boj se znova začenja. Če bodo Pašiću volitve uspele, Hrvatski ne bo preostalo drugo sredstvo nego — revolucija. Če se Pašiću volitve izjalovijo, ne bo preostalo Srbiji drugega, nego da se uda. Vprašanje je, kateri izmed obeh izhodov bi bil slabši za to ljudstvo, ki ga je toliko junaštvo pač določilo za druge stvari, nego za večni in brezploden nemir.«

✚ **Kako nas presoja inozemstvo.** Graška »Tagespost« objavlja v včerajšnji jutranji izdaji izvirni popis svojega belgrajskega poročevalca iz katerega posnemamo sledeče, zelo značilne misli: »Zmagala je velesrbska misel nad enakopravnostjo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zadnji preokret v jugoslovanski notranji politiki bo za nadaljnji razvoj države odločilnega pomena. Vzpostavitev P.-P.-vlade, razpust narodne skupščine proti volji parlamentarne večine pomeni bojno napoved Hrvatom in Slovincem, je izraz volje, voditi državo po volji radikalne stranke. Borba za oblast je pričela in izid volitev bo usodnega pomena. Ta izid — četudi bi izpadel vsled uporabljenih metod v korist Pašiću in Pribečeviću — ne bi mogel povzročiti likvidacije hrvatskega vprašanja. Stremljenje po svobodi je v nesrbskih državljanih preveč izrazito, da bi se moglo poteptati s silo. Nevarnost bi se tedaj le povečala. Vsa znamenja kažejo, da bodo volitve kljub nasilju dokazale voljo narodne večine za sporazum.«

✚ **Evo vam branitelja P.-P. režima!** V Beogradu izahaja »revijalnik« tednik pod lažnjivo firmo »Istina«, ki ga urejuje sin sremskega mažarona, neki Lj. Popović. Ta človek je bil kot akademik mažaron. Ako ne bi bilo svetovne vojne — in v slučaju, da bi bil dobil v Budimpešti odgovarjajoče mesto — bi danes gotovo »probujal« v imenu Horthyja. Sedaj je Velesrb Pašićevega kova. Popović misli, da bi se moralo naše nacionalno vprašanje rešiti po sledečem receptu: »Zakaj srbsko ljudstvo ne napravi razumljive geste in ne naznani Evropi, da prepušča narode, ki so željni samoodločbe svoji usodi? Toda obenem bodo Srbi sporočili, da gredo njihove meje do Kolpe in druge strani Velebita. Šele v srbskih nacionalnih mejah se bo ustvarila za življenje sposobna država. V njej bi zavladal srbski zakon in ustava in nezačuden dr. željani bodo imeli pravico optirati: ali za njo, ali za Zagreb in Angoro. Ujedinjenje s Slovenijo je pravi nacionalni zločin. Tam nismo imeli ničesar iskati. Niti nacionalno, gospodarsko, politično, kaj šele vojaško. Ti germanski odpadki so, zbuljenih oči za lahkim zaslužkom, našli ravno v nas lahko-miselnih Bankarjih odličan material za izkoriščanje. Proglasili so se za pasivno pokrajino in povzdignili tihotapstvo na stopnjo prave nacionalne industrije. Vse njihove stranke so enoglasne v tem, da je treba z Beogradom prekiniti.« Za te »državolovne« misli seveda nimajo zakona o zaščiti države. Žerjav je res v lepi družbi. Čestitamo!

✚ **Glavno zborovanje samostojnih demokratov.** Ožji glavni odbor samostojne demokratske stranke je sklenil, da skliče na dan 23. novembra shod samostojnih demokratskih zaupnikov iz cele države v Beograd v dvorano hotela »Imperijal«. Na dnevnem redu je poročilo o političnem položaju, navodila za volitve, začasni pravilnik stranke in volitev začasnega glavnega odbora stranke. Zborovali bodo ob treh popoldne. Istega dne ob 10. uri dopoldne pa bo javen shod samostojnih demokratov v dvorani begrajske »Kazine«. — Žerjav torej kar ne pride iz Kazine. Kazina v Ljubljani, kazina v Beogradu, povsod sama kazina.

Naročajte »Slovenca«!

Demokratska korupcija.

Človek, ki mirno, trezno in brez predsodkov motri naše vaške politične prilike in ki si je ohranil saj iskrico samostojnega mišljenja ter ljubezni do svojega naroda, se bo prijemal za glavo nad rokovnjaškimi oblikami političnega boja, ki so ga začeli uvajati med Slovenci Žerjavovi ljudje okrog »Jutra«.

Oni so danes tuji za naše kmetske in delavske mase. Ohranili so si le peščico pristašev med tistimi uradniki, ki so v sedanjih obupni borbi za kruh in za karijero izgubili vsak čut sramu.

Ta izoliranost in pa nebrzdan pohlep po politični moči jih zapeljuje k dejanjem, ki morajo v kratkem uničiti pri vseh naših sosedih vsako spoštovanje pred nami Slovenci.

Celo pri Nemcih smo veljali v Avstriji kot priden, pošten in delaven narod. Danes pa gledajo naši bratje Srbi in Hrvati v nas egoiste, ki nismo nič boljši od Židov in ki samo zlorablamo in pljačkamo državo.

Izven vsakega dvoma je, da imajo to na vesti predvsem in v prvi vrsti naši demokratje, ki se hočejo prikupiti Srbom na ta način, da blatijo vse, kar ni njihovega mišljenja, to pa je — kdo bo znikal? — najmanj 90% vseh Slovencev.

Če smatrajo demokratje za korupcioniste moke Koroščevih ali Sušnikovih moralnih kvalitete, kje bodele še našli kakega Slovenca, ki bi bil sposoben prevzeti nase kako javno funkcijo?

Nič manj niso nevarne one politične metode naših Žerjavovcev, s katerimi vladajo v politično borbo interese našega narodnega gospodarstva.

Kdo se ne spominja neprecenljive škode, ki so jo povzročili Žerjavovci s svojo »Jutrovo« kampanjo proti Jadranski banki ne samo temu zavodu, temveč celemu našemu gospodarstvu? Koliko važnih, velikih podjetij so vsled te kampanje zopet dobili Nemci v roke? Koliko uradnikov in delavcev je prišlo vsled te ostudne kampanje ob vsakdanji kruh?

Komu koristi kampanja proti tako splošno koristni odredbi kot je bil 40% popust za prevoz hrane v Slovenijo? Odjedli so to ugodnost vsem slovenskim konsumentom in ne samo klerikalnim, ker demokratje menda tudi ne žive samo od »Jutrovihi« člankov.

Politična strast in histerična zaslepljenost žerjavovcev je postala resna nevarnost za nas vse.

Ker se nahajamo ravno v polemiki, ki se nanaša na znižano prevoznino hrane v Slovenijo, iz katere akcije hočejo žerjavovci po vsej sili skovati zase politični kapital, smatramo za svojo dolžnost, da do nagega razgalimo grde cilje in metode zakletih nasprotnikov vsega, kar se ne mara udati njihovi komandi.

Kakor principijelno nismo nikdar napadali naših gospodarskih institucij, naj si bodo v čegarkoli rokah, tako smo sedaj žal prisiljeni pokazati, kako so slične prehranjevalne akcije umevali in izvajali do sedaj žerjavovci. Na ta način bomo najljubše pokazali, s kakšnimi ljudmi imamo v svoji borbi za osamosvojitve Slovenije posla.

Pokazati bomo morali, kako so izvajali prehrano žerjavovci zadnje mesece leta 1922, ko so potom Žitnega zavoda dali uvažati žito in moko iz Trsta, pri čemur je bilo silno oškodovanih 51 naših tvrdk. Pokazali bomo, kako so v l. 1923. razumeli znižano voznino za prevoz hrane v Slove-

ZA JESEN • ZIMO

SO VSE NOVOSTI

KAMQARNA
SUKNA

DOUBL

LODEN

COUVERCOUT

PALMERSTON

ZA MOŠKE OBLEKE IN SUKNE

FLAUŠ

SUKNO

TRAVERS

KASAN

ZA DAMSKE KOSTUME, SUKNE

FLIŠ

KRIMER

BARŽUN

ASTRAHAN

DEPTIN

ZA DAMSKE PLAŠČE IN JOPE

V BOGATI IZBIRI TER NAJDOVRŠENEJŠI
KAKOVOSTI DOŠLE. — OGLEDITE SI ZALOGO
IN IZLOŽBE, PREPRIČANI BODETE DA SE
Z KVALITATIVNO NAJBOLJE KUPI PRI Z

LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

nijo oni, ki so jo dovolili samo Žitnemu zavodu, ki je kakor znano v rokah demokratske Slavske banke. Pri tem je pa bilo tako dovozeno žito obdano dražje od onega drugih trdk. Demokratom dalje ni bilo žal državnega denarja, ki so ga naklonili Žitnemu zavodu v obliki brezobrestnega posojila in to v višini 5 milijonov dinarjev, katero posojilo uživa še danes.

In tistih 30 milijonov dinarjev državnega denarja, ki jih je dobilo demokratsko Hrvatsko-slav. društvo, ki jih država nikoli več videla ne bo.

Ako bi mi tako na židovski način delali senzacije kakor jih dela »Jutro«, potem bi tudi z debelimi črkami pisali: »Slovenski konsument opeharjen za težke milijone«, »Pet milijonov dinarjev brezobrestnega državnega posojila za Slavenško banko« in za »Jutro« — mesto za pomoč slovenskemu konsumentu, pa bi pri tem pisali golo resnico, dočim je »Jutro« edino s kopičenjem laži in s trdovratnim ponavljanjem laži ustvarilo senzacijo, ki jo je mirno in dostojno pojasnilo Zadržno zveze razbilo v prah.

Ugodna priložnost

ZA DAME, GOSPODE IN OTROKE!

Radi popolne opustitve trgovine razprodajam po tovarniških cenah

galoše in snežne čevlje

sveovno znane znamke »Tretorn-Helsingborgs«, tudi posamezne pare. — Naslov ali eventualna naročila pri reklamnem zavodu

»APOLLO«, Stari trg 19, II. nadstropje.

Beleške.

Slovenščina »nacionalnih« blokašev. V »Slovenskem narodu« beremo, da je »Poljska dobila rang velesile«. Kakor vidimo, se jugoslovansčina naših državo-tvorcev izpreminja v pravi pristni »kuheltajč«. — V istem listu piše nekdo v uvodniku, da moramo Slovenci stremeti za tem, da se »udovršavamo«. — Uprav prelesten je pa sledeči stavek, ki smo ga čitali te dni tako v »Narodu« kakor v »Jutru«: »Da bi mogla uprava da postopa po načrtu, se bo...« Čisto po srbsko seveda, ker naši državotvorci sovražijo slovenščino bolj kakor so nekdaj nemčurji.

O strahovitem terorju na — Španskem poroča »Slovenski narod«, ker so tam ustrelili 100 oseb po prekem sodu. »Narodu« bi ne bilo treba hoditi na Špansko, ampak samo do Bjelopolja v Jugoslaviji, kjer so režimski pristaši brez vsakega prekega ali neprekega sode pobili več sto muslimanov, oblast pa do danes še ni nobenega zaprla.

Z lepih brionskih otokov poroča »Slovenski narod«, da je tam znani velehotelir Kuppelwieser, ki je bil svojčas intimni prijatelj nadvojvode Franca Ferdinanda, pristrčno nazdravil Italiji in Savoji. »Vedno po razmerah« — pripominja »Narod«. Takih Kuppelwieserjev je veliko v — demokratskih vrstah v Sloveniji.

Neverjetno! Doslej nas je učila samo vera, da verujemo v vstajenje na dan sodbe. Sedaj si je ta nauk prilastila tudi policija P.-P. režima, le s to razlago, da se samo nji mora to brez pogoja verovati. Le tako se more pojasniti zagoneška, da se je v Makedoniji pojavil bolgarski četaški vojvoda Vandev, ki ga je pokojni Dobrica Matković lani svečano fotografiral kot mrtvega in pokopal. Njegova glava pa je bila »ocenjena« na 50.000 Din. Denar se je razdelil, a Vandev je pa — živ in je morda celo sam zaslužil del gornje svote! Kaj poroče k temu Glavna kontrola? Take so razmere!

Fotografija Marko Trifkovića. »Slobozna Tribuna« je objavila dobro karakteristiko Pašičevega pomagača Marko Trifkovića. List piše: »Senilni Pašić si je pred nastopom vlade moral takoj najeti pomagača. To je gotovo edina primera v zgodovini parlamentarizma. Človeku, ki je že ves onemogel, se poveri vodstvo države, a radi onemoglosti mu postavijo ob strani — namesnika. Razen senilne trme, samovolje in spletkarstva ni ničesar v njegovi glavi, da ne govorimo o prazni duši. Vest ga ni nikdar vznemirjala, ker jo je zadušil v mladih letih, ko se je izneveril svojim najbližjim tovarišem. Zopet je morala zmagati njegova volja, da bi vsa država občutila zadnje zdihljaje njegove zlobne narave. Še bolj zanimiv je njegov pomagač. Po tragičnem prehodu preko Albanije je bil radikalski disident poleg Nastasa Petrovića, Draže Pavlovića, Koste Stojanovića in dr. Avramovića. Ni bil med njimi najpametnejši, niti najboljši. Nasprotno. Bil je najneizprosnejši nasprotnik — Nikole Pašić. V Nizzi, Parizu, na Krfu, na ulicah in po kavarnah: povsod je Trifković prepričeval judi, da je Nikola Pašić največje zlo in nesreča ne samo za radikalno stranko, marveč za Srbijo in ves narod. Pri tem se je skliceval na Pašičevo postopanje napram njegovim tekmečem: Milovanoviću, Grujiću, Vujiću, Tanšanoviću itd. — Po vojni

je Marko Trifković laudabiliter se subiecit. Zlezel je spokorno pod Pašičevo okrilje. Pašić ga je sprejel in mu dal velike časti. Ob koncu ga je izbral za »pomočnika«. Ali ne iger Trifković žalostno vlogo tistih Pašičevih žrtev, da bo njegovo nasledstvo prešlo čimprej na prave miljenice Lazico Markovića, Janjića, Kojića, Jankovića itd? Dobro veli Zagorac: Jedan je drugoga vrljedan!

Pozdrav novi vladi. Belgrajska »Republika« je prejela iz Leskovca v Srbiji sledečo brzojavko: »V imenu republikancev vranjskega okraja najpristrčneje pozdravljamo rešitev zadnje krize, želeč, da se tudi v bodoče rešujejo vse narodne krize na tako »parlamentarni« način, da bo prvi ustavni faktor — narod — imel prvo in zadnjo besedo! Aca Jović, ključavničar. — Značilno za mišljenje srbskega ljudstva!

Loterija. Demokratska stranka za Slovenijo priredi dne 8. februarja veliko loterijo na korist dr. Žerjavu. Glavni dobitnik: Žerjavov cekin. Srečke oddajajo zastoni pri upravi »Jutra« in »Naroda«.

Romunia docet!

Bukarešt, 11. nov. 1924.

Ker je kraljevina Rumunija naša sosedica, zaveznica in sorodnica, sem smatral za sveto dolžnost obiskati to deželo. Ni mi bilo žal, napisati bi se dali o tem celi folijanti. Ne bom jih pisal, saj bodo to storili drugi. Pa o tukajšnji politiki, vladi in krizi bom vseeno malo poročal, ker so ti pojmi tudi pri nas tako domači. Morda se komu obudi domotožje. Meni se je zdelo, da sem doma, tako domače se vse to sliši.

V Rumuniji imajo namreč parlament, generale, stranke, kralja in podanike. Podaniki so podložniki, ki plačujejo, parlament pa se voli in razpušča. To je demokratična plat recimo. Tu imajo tudi stranke. To je pa druga plat, kake so te stranke. Rumunija je ena onih evropskih dežel, kjer vsaka stranka dobi večino, če je le na vladi. Vzrok temu je strašna politična zaostalost ljudstva. Za »svoje« državljanske pravice ti podaniki ne vedo, dolžnosti jim ubija v glavo vlada.

Liberalci so stranka francosko izobražene inteligence, ki se ne čuti več eno s svojim ljudstvom. Ljudstvo je objekt izkoriščanja. To stranko vodi Bratianu. Avarescu vodi drugo stranko, ki ima več socialnega smisla. Imenuje se ljudska stranka. Po

vojski je Avarescu prevzel vlado ter s socialnimi reformami Rumunijo rešil boljše viza. Imel je za seboj v parlamentu kakih 300 poslancev. Prevzel je v svojo vlado Jonesca, ki je imel za seboj le kakih 6 poslancev. Pa mu je vseeno poveril važni portfelj zunanjega ministra. Avarescu je namreč smatral, da je to najspodobnejši mož za to. Vlada s tako močno večino je delala energično ter je tudi v vprašanju agrarne reforme storila veliko. Pa to latifundistom in drugim ni bilo prav. Poslovni ljudje so si želeli bolj »poslovne« vlade.

Bilo je pred dvema leti in pol, ko je Avarescu moral iti vkljub svoji ogromni večini. Ni več užival zaupanja drugega ustavnega faktorja. Toda Avarescu se je postavil po robu, sklenil jo se na svojo večino v parlamentu. Bilo je mnogo dramatike, a Avarescu ni hotel odstopiti. Tedaj je Jonescu dobil poziv, naj odstopi kot zunanji minister. Tudi on se je branil, češ da z vlado Avaresca dobro izhaja. Tedaj je dobil za gotovilo, da bo on postal ministrski predsednik. Ko je Jonescu nasproti temu ugovarjal — kot previden gospod —, da on ne more biti pri ero nro šef vlade, ker ima le 6 poslancev za seboj in da bo v parlamentu gotovo padel, je dobil odgovor: »Tedaj pojdemo pa na volitve!« In Jonescu se je udal, odstopil, za njim je potem morala odstopiti cela Avarescova vlada, in Jonescu je postal ministrski predsednik. Jonescu je šel pred parlament, kjer je seveda dobil skoro soglasno nezaupnico. »Kaj pa sedaj? Sedaj gremo na volitve« je tolmačil Jonescu. »Da, na volitve!« Pa vodil jih bo Bratianu! In tako je za Avarescom padel Jonescu, da je mogel volivni mandat dobiti Bratianu, voditelj liberalcev, ki še danes vlada. Na volitvah je namreč Bratianu s prekim sedom in terorjem dobil veliko večino. Ker uživa zaupanje vseh takozvanih faktorjev, se drži.

Toda tudi njegov režim se bliža koncu. Topot pa se njegov padeč pripravljajo od spodaj. Izpodkopala ga je ogromna korupcija, ki se je razvila pod njim. Vsi evropski časopisi pišejo o njej in o novi rumunski krizi. Več o tem prihodnjiki. Toliko je gotovo, da je rumunsko ljudstvo v novo anektiranih krajih bolj zavedno in izobraženo ter stresa raz se jarm korupcije, nasilja in centralizma. To gibanje je prevzelo tudi manj izobraženo prebivalstvo stare Rumunije.

Rumunija v krizi je zelo podučna — vsaj za me.

Ne zamudimo dneva.

Volivne priprave potekajo hitro. PP režim sklepa in ukrepa vsak dan samo o volitvah. Udušiti hoče prost izraz ljudske volje za vsako ceno. V ta namen so mu dobra vsa sredstva.

Mi moramo biti vzorno pripravljeni. Le dobro organizirani in skrbno disciplinirani bomo dosegli uspehe.

V »Slovenca« in »Domoljuba« bomo stalno opozarjali naše somišljenike in dajali navodila za agitacijo in tehnične volivne priprave.

Do 25. t. m. so najvažnejše reklamacije. Ne omalovažujte jih. Ne mislite, da je župan že vse uredil. Niti najskrbnejši župan ne more poznati vseh občanov in bi bil čudež, če bi nobenega ne izpustil. Preberite navodila, ki jih je objavil »Slovenec« dne 11. in 12. t. m. in jih točno izpolnite. Ne odlašajte z reklamacijami! Vložite jih takoj! Pri zadnjih volitvah smo radi malomarnosti pri reklamacijah izgubili v marsikateri občini kar 20 glasov.

Iz mnogih krajev nas vprašujejo, kako dokazati domovinstvo. Večkrat je to težko. Kjer si ne morete drugače pomagati, utemeljite reklamacijo s tem, da je tisti, ki ga vrekamirate, Slovan. Za državnozbornske volitve imajo namreč aktivno volivno pravico vsi Slovani, četudi niso državljani. Slovansko narodnost pa je mogoče doka-

zati z uradnim potrdilom okrajnega glavarstva v zapiskih ljudskega štetja, ali s kakim šolskim izoričevalom, kjer je kak slovenski jezik klasificiran kot materin jezik.

Mnogi tudi ne vedo, kako naj dokažejo, da je kdo izgubil volivno pravico vsled obsodbe. Tozadevna potrdila mora izdajati tudi županstvo, ki vodi seznam vseh kazni, ki zadenejo njegove občane. Če pa na občini ne dobite potrebnega potrdila, ga pisмено zahtevajte pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Kdor potrebuje še kaka pojasnila, naj takoj vpraša podpisano tajništvo. Toda brez odlašanja! Tajništvo SLS.

Orličar & Mejač. Gumi-plašči Din 330
LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 3

Dnevne novice.

— Krvavo nasilje na Belem polju. Ferad beg Draga je napisal na naslov ministra notranjih zadev sledeče pismo: »Gospod minister! Kakor je Vam znano, je bil pred nekaj dnevi ubit na potu med Šohavico in Belim poljem g. Boško Bošković. Oblast ubijalcev ni mogla najti. Razširjali pa so govorico, da so ga ubili okoliški muslimani. Ta govorica pa je plemo Vasojevičev silno razdražila, tako da je vsak lahko videl, da plemo Vasojevičev nekaj pripravlja. Samo oblasti tega niso videli. Muslimani so povedali oblastim, da se Vasojevičev boje in so poslali tudi posebno deputacijo v Plevlje, ki je okrožnemu načelniku in meni vso nevarnost pojasnila. Oblast pa ni ukrenila ničesar v varstvo muslimanov. Ta nebržižnost se je strašno maščevala. Vasojevič so pod vodstvom nekega rezervnega oficirja napadli mirne muslimane v okraju Šohavica in so jih nad 150 pobili. Tako se glasi moje poročilo od prvega dne. Koliko so jih pobili še pozneje in koliko hiš so požgali, mi ni znano. Kasneje je sicer prišla žandarmerija na lice mesta, toda ni nikogar zaprla. Gospod minister! Za ta zločin je odgovorna v prvi vrsti upravna oblast. Ta je bila na nevarnost pravočasno opozorjena in oblast bi bila lahko ta zločin preprečila. Okolnost, da noben napadalec še do danes ni zaprt, je za oblasti še bolj obtežila. Zato pričakujem od vas, gospod minister, da boste napravili vse, da varuje država svojo avtoriteto.« — Naša država ima na razpolago nad 30 tisoč žandarjev in okoli 150 tisoč mož redne armade. To je lepo število, ki bi vsekakor moralo zadostovati, da se javni red in mir nikjer ne moti. Toda če je vladi več na tem ležeče, da pošilja vojake in žandarje tja, kjer preti nevarnost njenim političnim varovancem kakor pa onim držav-

ljanom, katerim gre za življenje in smrt, potem ni čuda, če nas vnanji svet sodi kot navadne pocestne razbojnike.

— Odbor za Marijanski kongres prosi še enkrat vse, ki niso še poravnali računov za izkaznice, da to gotovo precej store. Odbor mora čimprej vedeti za končno stanje blagajne, da more skleniti, naj li izda knjigo o kongresu, ali mu to ne bo mogoče.

— Dinarski dan je v Kranjski gori prišel 780 Din, v Ribnici na Dolenjskem pa 639 Din.

— Duhovniška vest. Dne 15. novembra je bil kanonično umeščen na župnijo Svibno g. Anton Selan, doslej kaplan v Trzinu na Gorenjskem.

— Kraljev dar Dubrovniku. Danes blagoslove v Dubrovniku kip sv. Vlaha, za katerega je napravil model Ivan Meštrović, a stroške za izdelavo v kamenu je prevzel kralj Aleksander, ki je podaril kip dubrovniškemu mestu. Kip bo stal v vratih Pila nad spomenikom kralja Petra. Spomenik kralja Petra odkrijejo dne 1. dec. t. l.

— Neveljavne frankovne znamke. Glasom ministrskega odloka z dne 8. okt. t. l. je smatrati kot pravilno frankovano le tako pošiljko, na katero so frankovne znamke neposredno nalepljene. Znamke, ki so iz prvotne podloge izrezane ali ki so na pošiljko prišle, se smatrajo kot neveljavne.

— Denarna pisma. Glasom tačas veljavnih predpisov se smejo pošiljati v nekatere inozemske dežele vrednostna pisma do najvišjega zneska 500 Din. Da tega dovoljenja ne bi kdo zlorabljal, sme posamezna stranka poslati na dan le eno tako vrednostno pismo na isti naslov. Pač pa smejo prosvetna društva in zavodi, pa tudi posamezniki, kadar pošiljajo kupnino za naročene knjige, glasbila itd. ali pa domačemu sinu ali hčeri, ki študira v inozemstvu, poslati tudi po dve denarni pismi na dan; denarnim zavodom, menjalnicam itd. pa to ni dovoljeno. Pošta ima nalog, da vsako zlorabo vrednostnih pisem, ki jo opazi, nemudoma naznani pristojni oblasti.

— Spremembe v potniškem prometu na progi Ljubljana—Vrhnika in Celje—Velenje. Pričeniš z 20. novembrom vozi na progi Vrhnika—Ljubljana gl. kol. dnevno redno mešani vlak št. 6939 z odhodom iz Vrhnike ob 6.17 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 6.54. Z istim dnem izostane dosedanj vlak št. 6931, ki je odhajal iz Vrhnike ob 5.53 in prihajal v Ljubljano gl. kol. ob 6.30. — Nadalje vozi od 20. novembra dalje na progi Velenje—Celje dnevno redno nov mešani vlak št. 4881, a z odhodom iz Velenja ob 12.10 in prihodom v Celje ob 14.15.

— Dobrim srcem! Pri trdki Tičar v Se-lenburgovi ulici so naprodaj fotografirane razglednice iz doline Hrastnice pri Skofji Loki, ki v živih slikah kažejo vso grozoto srušene neurja v avgustu t. l. Ker je čist dohodek namenjen v korist poplavljenec, prosimo občinstvo, ki je blagega srca in ni pozabilo na brate v nesreči, da pridno sega po teh razglednicah. Saj so tudi lep spomin. Cena kosu 5 Din.

— Zahvala. Ravnateljstvo meščanske šole v Trzinu se vsem darovalcem in častilcem 29. oktobra najiskrenejše zahvaljuje za njihovo naklonenost revni deci in šolarski kuhinji. Znesek 2545.75 Din, dve vreči krompirja, ena vreča repe in 21 l fižola pričajo o njihovi ljubezni do najpotrebnejših, ki jim bo gotovo s hvaležnostjo povrnjena. Za revne učence je šola letos kupila 125 knjig v vrednosti 3090 Din. Velika je bila potreba, zato še enkrat srčna hvala vsem darovalcem!

— Razglas. Dne 1. decembra 1924 bi se moral vršiti v Kranju letni semenj. Ker je pa tega dne narodni praznik, se semenj vrši na slednji dan, to je v torek, dne 2. decembra 1924. — Mestno županstvo Kranj. 7187

— Staroznana zvonarna »Strojnih tovarov in livaren d. d.« v Ljubljani je oddala v zadnjem času na vse kraje naše domovine veliko množino krasnih, v vsakem pogledu prvovrstnih bronastih zvonov. Od vseh mnogoštevilnih naročnikov je zvonarna prejela zelo laskave zahvale in priznanice, ki so v zvonarni, Karlovska cesta 1, na vpogled vsakomur. V zadnjih časih so dobili nova zvonjenja iz te zvonarne med drugimi tudi: Dobrna, Kozje, Studenec pri Sevnici, Gradec v Beli Krajini, Senta v Bački, Vladimirovac, Srpski Aradac, Straza in Novoselo v Banatu, Stara Pazova, Golubinci, Vukovar, Sombor in dr. Mnoga nova naročila so v delu. Ta naša največja in najstarejša zvonarna dobavlja zvonove v kratkih rokih po konkurenčnih cenah in postreza interesentom s katalogi, ceniki in proračuni.

— Predor Sarajevo—Gruž. Pri Ivanu v Bosni se začne te dni dela za veliki predor na železniški progi Sarajevo—Gruž. V prvi vrsti se zgradi na Reki Bradavini električna centrala, da dobe električni pogon za vrtanje in druga dela. Tunel bo gotov približno v treh letih in bo stal do 100 milijonov dinarjev. Dolg bo 5 in pol km in bo eden največjih predorov v naši državi.

— Steklen lestenec (luster) kupi »Naša Sloga«, Ljubljana, Poljanski nasip 10. Lestenece mora imeti najmanj 12 sveč.

KATERI PISALNI STROJ SI NAJ NABAVIMO?

Da bomo z nabavo pisalnega stroja zadovoljni, je merodajnih več vidikov: dobra konstrukcija, preciznost, trpežnost, priročnost, dober material pa tudi lična oblika. Med dvainpetdesetimi pisalnimi stroji raznih sistemov.

ki so bili uvedeni v strokovnih šolah: v nekdanji zasebni trgovski šoli Ant. Rud. Legata v Mariboru, v trgovski šoli dr. Finka v Gradcu in v sedanji šoli za stenotipijo Ant. Rud. Legata v Mariboru se je pisalni stroj »Continental« najbolj obnesel. »Continental« je izdelale svetovno znane tvornice »Wanderer« v Schöna u pri Chemnitz-u, kjer izdelujejo tudi slovita motorna kolesa in avtomobile tipa »Wanderer« ter seševalne stroje »Continental«. Pisalni stroj »Continental« velja med strokovnjaki kot najboljši med vsemi pisalnimi stroji. Tudi v deželah, kjer so pisalni stroji doma, prednjači »Continental« kot najbolj priljubljena marka. To izborna marko ima v samoprodaji za vso Slovenijo trdka Ant. Rud. Legat, Maribor, le Slovenska ulica 7, telefon 100. Trdka nima nobene podružnice! Za izborna kakovost tega pisalnega stroja jamči dejstvo, da je »Continental« v severni Sloveniji povsod uveden in najbolj razširjen. Najboljša reklama zanj so vsi, ki ga imajo, ker ga hvalijo. Vprašajte in prepričali se bodede!

(6841)

Primorske novice.

p Smrtna kosa. V Gorici je umrl dne 15. novembra g. Ivan Kačič, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke.

p Italijanske skrbi z Reko. »Piccolo« z dne 15. t. m. priobčuje nov članek o gospodarski stiski Reke in o njeni potrebi, da se mestu nemudoma pomaga. Tudi ta članek — kakor svoj čas Susmeljev — v prvi vrsti opozarja na dejstvo, da se Jugoslavija pri svojem izvozu in uvozu poslužuje zgolj luke Baroš in ne vsaj deloma tudi reškega pristanišča, kakor to določa med Italijo in Jugoslavijo sklenjena pogodba. Sklicujoč se na to dejstvo, pravi člankar, da se mora Jugoslavija pogodbe držati in da se ne sme posluževati Sušaka kot protitalijanskega prodaja. O beneški konferenci pravi člankar, da se tudi poča z reškim gospodarstvom vprašanjem, v kolikor spada na mednarodna tla; glasom beneških poročil ta pogajanja niso lahka, dasi ne manjka dobre volje, da se doseže sporazum. Končno poziva člankar Rečane, naj se zganijo tudi sami in delajo propagando za reško luko in svojo trgovino v Jugoslaviji in na Balkanu sploh, potem pa na Ogrskem in Poljskem.

Štajerske novice.

6 Celje. Krekova mladina uprizori danes ob štirih popoldne v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju dramo v petih dejanjih: »Črnošolec«. Spisal A. Medved. Med odmori svira salonski orkester g. Silbersteina. »Črnošolec« še uprizori prvič v Celju in samo danes, zato vabi k obilni udeležbi — odbor.

8 Za zidanje nove župne cerkve sv. Magdalene v Mariboru je razpisan natečaj. Opozorjamo na oglas gradbenega društva v današnjem inseratnem delu.

Somišljeniki SLS v Ljubljani.

Volivni imeniki za narodno skupščino so na razpolago vsak dan od 9.—12. ure popoldne in od 3.—7. ure zvečer v tajništvu SLS, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje. Ker je še mnogo naših somišljenikov izpuščenih iz volivnega imenika, prosimo, naj se vsak naš somišljenik pravočasno prepriča, če je vpisan. V tajništvu se dobe vse informacije glede vlaganja reklamacij.

Opozorjamo, da bo tajništvo SLS poslovalo tudi v nedeljo od 9.—12. dopoldne in od 3.—7. zvečer, tako da si lahko ogledajo volivne imenike tudi tisti, ki jim je to med tednom nemogoče.

IZBERA MIKLAVŽEVH DARIL!

Kravate, samovoznice, ovratnike, gumbje za manjete, naramnice, fino perilo za gospode, robce, čepice za otroke. Vse priznane najmoderneje in kar je glavno, najcenejše, nudi vedno le trdka DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Ljubljanske novice.

Ij Ata. Bilo je te dni, ko so ata stali na voglu pred pošto. Obledeni so bili popolnoma črno. Na glavi svetlo glancovan in peglovan cilindar, ovratnik fason Vatermörder z močno pentljo in tako naprej, vse v redu. Tako so stali ata na voglu in držali roke prekrižane na hrbtu, v rokavih pa s srebrom okovano palico. Pa ti pridejo mimo trije gospodje, vsi v cilindrih, glancovanih in peglovanih. »Rodoljub! z dežele,« so vzkliknili ata, »ja, die Rodoljub vom Land! So že tukaj! Pozdravljamo, gospodje, pozdravljamo! Sokolski nazdar!« Ko so si gospodje dovolj zmencali roke, so jo zavili v kazino in grofni Saal. Tam so se vseli vsi v prvo vrsto, kaj pa mislite, solche Rodoljub! Nekaj časa so sedeli in čakali, dokler niso prišli v dvorano gospod minister, tudi Rodoljub vom Land, Cylinder und ganz schimmy, bitte sehr. Pa so začeli gospod minister govoriti. Govorili so in govorili in govorili, naši trije Rodoljub vom Land so pa blado zadremali. Naenkrat so se pa ata pre-

budili in so se spomnili na nekaj zelo važnega. Zdragega so svoje sosedo, pa jim skrivnostno pomigali. Ko so bili vsi trije zunaj, so rekli ata: »Kdo pa naj to posluša? Samo klerikaleci in klerikaleci! Diese verdammten Klerikaltzen! Sit sem jih že kakor boba v petek, pa nas ves večer mori z njimi! Kar pojdimole! In slavnostni rodoljubni kvartet jo je zavil na Martinovo cesto k gospodu, ki so sedaj za Topolavca. »Pozno je bil pogreb, pozno,« so pomelknilili gospod, ki so sedaj za Topolavca, ko so videli črno oblečeno gospode. »Pa nekaj ga bo za tolažbo, kaj ne, Trostwein, zavoljo pogreba, kaj ne?« — »Ja-ja-ja, Trostwein,« so rekli ata in milo pogledali svoje tovariše, »oh, tak shod! Also ja, Trostwein! Ata niso še dobro spregovorili, ko je črno dekle, oblečeno ganz exzellenzfähig, postavilo pred gospode zaželjeno krepčilo. Po prvem požirku pa so rekli ata: »Tak-le minister! A ta kaj zna? Še klerikalcev ne zna! Tak dolgčas! Če bi bil jaz govoril, ja, to bi bili kar r-r-remeljini iz leteli! Ne pa tako zavezano in zaspano! To ni nič! To je pogreb!« — »Pogreb bo, pogreb,« so pristavili die Rodoljub vom Land, »pa ni nič za pomagati. Kar je, to je! In težka žalost je legla na tužna srca rodoljubov, da so jo zavili vsi skupaj še zum Maček, dem weltberühmten, tam za vodo, kjer so se pri ognjivitem dalmatinčku tako navdušili, da so vodoljubi kar tri dni ostali v Ljubljani, ata so pa naslednjega dne sklenili, da bodo polagali v škafeček s toplo vodo po dvakrat toliko popeljkov kot dolej, da bodo vsaj oni ostali živi, če bi že vsi Rodoljub vom Land utegnili pomreti.

Ij Promenadni koncert muzike Dravske diviz. obl. v »Zvezdi« v nedeljo 16. t. m. ob 11. uri. (Kapelnik dr. Jos. Čerin). — Spored: 1. Linke: Ouertura »Gospa Lunas, 2. Smetana: Fantazija iz opere »Prodana nevesta«, 3. Meyerbeer: Slavnostni marš iz opere »Profeta, 4. Parma: »Caričine amakonke«, opereta, 5. Brodski: »Iz Niše in okolice, arpske pesmi.

Ij Umrlji so v Ljubljani: Ivan Maček, dninar, 62 let. — Adolf Guštin, trgovski poštnik, 43 let. — Marija Krašovic, zasebnica, 71 let. — Antonija Weiss, bivša hišna, hiralca, 47 let. — Ivan Maček, posestnikov sin, 24 let. — Dr. Julijan Pavliček, generalni tajnik Kranjske industrije, družba, 46 let. — Ana Grčar, posestnica, 41 let. — Marijana Škerjanc, služkinja, 42 let. — Ana Eberl, hči tovarn. delavca, 16 mesecev. — Katarina Zupan, posestnikova žena, 51 let.

Ij Dvorana, oder in stranske sobe v »Ljudskem domu« so temeljito popravljene, v dvorani in stranskih sobah so postavljene nove peči, tako da bodo vsi prostori lahko dobro zakurjeni. Opozorjamo vse naše organizacije, društva in klube, da je v Ljudskem domu zopet mogoče tudi pozimi prirejati zborovanja, predavanja, gledališke predstave, akademije in družabne večere. Natančnejša pojasnila daje pisarna v Ljudskem domu, Streliška ulica 12.

Ij Miklavžev večer z zelo pestrim sporedom in s krasnimi dekoracijami priredi orlovski odsek Ljubljana - Sv. Peter. Ker so nam znane te prireditve, priporočamo, da poseti vsakdo ta Miklavžev večer v veliki dvorani hotela Union; predvsem pa priporočamo staršem, ki naj pripeljejo s seboj svoje otročiče, za katere bo pripravljeno obilo nenadomestljivega veselja.

Ij Danes v Tomačevu h »Kovaču«, kjer boste postreženi z okusnimi domačimi krvavimi in mesnimi klobasami. Točijo se prvovrstna vina po solidnih cenah.

Ij Dožnik. Včeraj dopoldne je v franciškanski cerkvi neka dama pomotoma vzela dežnik ter je tem potom vljudno naprošena, da odda istega takoj v zakristijo.

Ij Kaj vse se krađe. Pri g. dr. Pogačniku je nekdo ukradel električni gumb pri zvoncu. Kaj ostane pravzaprav še varno pred tatovi?

Ij Vse, kar je prav. Že zadnjič smo poročali, da je bil sobosilkar Pavšič okraden. Pri natančnejši preiskavi so pa dognali, da je Pavšič tatvino samo simuliral. Napil se je, v pijanosti se je sčel in kot tak zadevo naznanil policiji. Sedaj so pa izvedeli, da je možakar v svoji pijanosti pohajkoval brez obleke.

Ij Poskušen samomor. Rudolf Pozinek se je v drevoredu Cankarjevega nabrežja hotel obesiti, toda namero so mu preprečili pasanti.

Ij Tatvina. Neznanci so pobrali na Opekarski cesti celo vodovodne tablice.

Ij Policijska kronika. Od 13.—14. so bile vložene sledeče ovadbe: Radi tatvine 1, radi poškodbe tuje lastnine, radi žaljenja straže 2, radi prestopka obrtnega roda 1, radi prestopka cestno policijskega reda 5, radi prekorajčenja policijske ure 1, radi polzkušnega samomora 1. Aretacije 2 radi tatvine.

Cerkveni vestnik.

c V Križankah ima drevo ob 6. uri slovesen shod ondota Moška in mladeniška Marijina družba. Po govoru je darovanje za družbine potrebe, nato slovesne liturgije. K temu shodu so poleg društvnikov vljudno vabljeni tudi katoliški možje sploh.

c Praznik sv. Stanislava Kostke, zaščitnika novincev, se obhaja danes v cerkvi sv. Jožefa. Ob šestih zvečer je govor na čast svetniku, nato so pete liturgije.

Dijaški vestnik.

d Prijateljski sestanek »Zarje« se vrši v pondeljek, dne 17. novembra ob 8. zvečer v lokalu »Borbe«. Spored: 1. Predstavitve 11. novincev, 2. predavanje tov. T. Furlana: Poslanstvo katoliškega akademika, 3. društvene zadeve, 4. slučajnosti. Bratska društva in gg. starešine vabljeni. Za člane in novince udeležba obvezna. — Predsednik.

Prosveta.

pr »Ljubljanski Zvon« je z zadnjim koncertom pokazal odločen napredek. Sopran n. pr., ki se nam je doslej zdel vedno nekoliko krhek, se je umedil, trpki alt je postal kar sočen. Lotil se je tudi skladab, ki jih zaradi težkih prehodov, dražljivih alteracij, nestalnih, venomer se prelivajočih harmonij s čimer zlasti Premrl (Zakaj?, Večerna z značilno, iskreno učinkujočim zvonjenjem v vzporednih kvintah), Ravnik (Zenjica, ki bi jo najrajši imenoval pestro glasbeno paleto, glasbeni kalejdoskop, harmonično meditacijo, komponirano zaradi barv; saj se brez prestanka prelivajo: komaj se utrne misel: imam jo, vidim, je že utonila v drugi), Lajovic (Lan, ki zahteva tenko občutljivih ušes), svojih skladab niso preskopo zabelili! Prav tako je bila živo petja še marsikaka reč; recimo o zabuhlem mesecu, ki je bil res ves gnil, kisel naveden, v čemer se je Lajovic posrečil izboren glasben dovlop poleg tako pristnega občutja nočnih dalj položeneza v klavir, ali Adamičeva srborita, razigrano Cigansko in njegovo poskočno Jurjevanje: če kaj, je bilo ti dve stvari vredno komponirati, prav tako kot njegovo Zrelo žito, ki dehti po plovitih, rosnih njivi in zveni kot najplemenitejša narodna, dočim je Zapuščena nekoliko temna, ne porečem sicer melanholična, pač pa lahko sentimentalna. Neznano ljubeč je bil Premrlav naivni Polček, konec je zlasti lepo zvenel. Biničkova Čini, ne čini... je pa južna, pristno balkanska stvar, ki korenini v Mokranjcu. — Zbor je videti dobro ritmično šolan in dinamično — veliko skrbno obdelanih poudarkov nas je veselilo — in agogično tudi. Hvalevredno je tudi to, pojo vse na pamet, brez not. Še nepotrebne censure, prekratko in trdo odsekane konce odpravi, pa bo blizu vrha. Koncert je bilo vredno in prijetno poslušati.

K. pr V svitu zarje, 12 adventnih pesmi za mešani zbor zložil Karlo Adamič, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Partitura 24 Din, glasovi po 6 Din. Adventnih pesmi nam je že občutno primanjkovalo. Ker se po deželi opravljajo celo adventno dobo takozvane »zornice«, bodo te pesmi prav dobro došle našim cerkvenim zborom in jim pomagale iz zadrege. Napevi so melodiozni in zloženi v lahkem slogu, da jih obvlada brez težav vsak zbor. Čez 14 dni se prične že advent, na kar opozorjamo naše cerkvene zборе in jim te nove napeve najpojeje priporočamo.

pr »Izgubljeni raj« je naslov novi lepi dramatični bajki s petjem v treh dejanjih. Spisal Leopold Turšič, založila Prodajalna KTD, prej H. Nišman, Ljubljana. Samo ženske vloge. Igra je živahna, polna pristnega humorja, radi tega se toplo priporoča dramatičnim odsekom dekl. Mar. družb. Orle in drugim. Stane Din 10, po pošti 50 par več. Na 10 izv. en prosti izvod. V isti zalozi se dobi tudi Jožef Vole: »Roka božja« igrokaz v petih dejanjih po 10 Din, po pošti 50 par več.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja, 16. nov.: Ob 11. dopoldne: Sienkijevičeva proslava. Izven. — Ob 8. zvečer: Paglavka Izven.

Pondeljek, 17. nov.: Zaprti (generalna vaja). Torek, 18. nov.: Sumljiva oseba, slavnostna predstava ob 60 letnici rojstva književnika Branislava Nušića. Izven.

Sreda, 19. nov.: Zaprti.

Četrtek, 20. nov.: Zora, dan, noč. Red E. Petek, 21. nov.: Pri Hrastovih. Red A. Sobota, 22. nov.: Šestero oseb išče avtorja. C.

OPERA.

Začetek od pol 3. uri zvečer.

Nedelja, 16. nov.: Majska noč. — Popoldanska predstava pri znižanih cenah. Začetek ob 4. uri popoldne.

Pondeljek, 17. nov.: Zaprti.

Torek, 18. nov.: Zaprti.

Sreda, 19. nov.: Rigoletto. Red B.

Četrtek, 20. nov.: Cavalleria rusticana. V vodnjaku. Red D.

Petek, 21. nov.: Trubadur. Gostovanje tenorista Jana Mesteka iz Pizna. Red F.

Sobota, 22. nov.: Rusalka. Red E.

Sienkijevičeva proslava v drami. Danes dopoldne ob 11 se vrši v dramskem gledališču spominska svečanost v čast slavnega Poljaka Sienkijeviča. Pri proslavi sodelujejo: dr. Vojeslav Mole (govor), ga W. Wislinghausen (sopran), gdna Švajgerjeva (klavir), g. Ravnik (klavir) in g. Zathay (bas). Vstopnice za to prireditve so v predprodaji od 10 dopoldne dalje v dramskem gledališču.

Popoldanska operna predstava pri znižanih cenah. Danes 16. t. m. se poje v opernem gledališču Rimsko Korskova opera: Maj-

ska noč in sicer kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Začetek predstave je točno ob 4. uri popoldne, konec pa ob pol 7. uri zvečer. Tako je omogočen poset te predstave tudi izvenljudskim posetnikom.

Nedeljska dramska predstava. V nedeljo dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer se uprizori v drami priljubljena in izborna veseloigra Paglavka, v kateri igra glavno vlogo ga. Nablocka. Predprodaja vstopnic za obe nedeljski predstavi se še vrši pri dnevni blagajni v operi.

Za Nušićevo 60letnico, ki bo 18. t. m., igra ljubljanska drama prvič jubilatovo veseloigro »Sumljiva oseba«, ki presega, kar se humorja in dovtipov tiče, najbrž vsa dela priljubljenega humorista. V tej veseli obleki pa se skriva tudi ostra satira. Igro režira g. Rogoz, igrajo pa gg. Medvedova, Rogozova, Cesar, Danilo, Kralj, Levar, Osipović, Plut, Putjata, Rogoz, Sest.

Književnik Branislav Nušić se pripelje v torek, dne 18. nov. z brzovlakom v Ljubljano ter se osebno udeleži svečanostne predstave, ki jo priredi isti večer ob pol osmih naše Narodno gledališče v drami. Pred uprizoritvijo njega drame »Sumljiva oseba« govori gospod slavijencec. Občinstvo opozorjamo, da je začetek torkove predstave že ob pol osmih zvečer.

Narodno gledališče v Mariboru.

Nedelja, 16. nov. ob 19½: »Zrinski«. Debitira g. Živko.

Ljudski oder v Ljubljani.

Nedelja, 23. nov. ob pol 4. uri pop.: »Križarska vojna« (noviteta). Veseloigra v treh dejanjih.

Morda ne veš,

da je padel 16. novembra 1632 v bitki pri Lützenu švedski kralj Gustav Adolf (rojen 1594);

da je 17. nov. 1796 umrla ruska carica Katarina II.;

da je bil 18. nov. 1832 rojen A. E. Nordenskjöld, oni polarni raziskovalec, ki je z ladjo »Vega« — imenovano po našem domačinu — objadral v letih 1878—79 severno Azijo in tako rešil vprašanje severovzhodne pasaže;

da je bil 19. nov. 1770 rojen slavni danski kipar A. Thorwaldsen (»umirajoči lev«; umrl 1844); — da je 19. nov. 1828 umrl »kralj pesmi« Franz Schubert (rojen 1797); — da je bil 19. nov. 1869 odprt Sueski prekop; da je bil 20. nov. 1815 sklenjen drugi pariški mir in da je istega dne leta 1910 umrl ruski duševni velikan Tolstoj (rojen 1828); da se je bila 21. nov. 1700 bitka pri Narvi, med Rusi in Švedi; — da je 21. nov. 1806 proglasil Napoleon kontinentalno zaporo;

da se je moštvo zračne ladje ZR III. že vrnilo nazaj na Nemško;

da so jim bile najljubše čtivo v odmorih med vojnjo v Ameriko zgodovinske anekdote in da tudi ti ne zamudi nabaviti si pravkar izšli 3. zvezek »Zgodovinskih anekdot«;

da so socialisti zahtevali na Bavarskem zopetno vpeljavo osemurnega delovnika in da je bil predlog z veliko večino odklonjen;

da je izumil nemški inženjer Flettner nov način premikanja ladij, s tem, da postavi namesto jader 20 m visoke in 3 m debele pločevinaste stolpe, ki se s pomočjo majhnega motorja zavrtijo do 120 krat na minuto;

da vpliva moč vetra na te okrogle stolpe 15 krat tako močno kakor na jadra, ker stolpi zrak vesavajo in da se pri tovarnih parnikih na ta način lahko prihrani do 90 odstotkov premoga;

da so stolpi že dobili novo ime in sicer »modri premog«, ker pride moč iz zraka; prav tako, kakor se vodna moč »beli premog« imenuje;

da na Nemškem od 1. januarja 1925 naprej ne bodo reducirali nobenega uradnika več;

da je umrl znameniti nemški slikar Hans Thoma, v starosti 87 let;

da se angleški funt neprestano dviga in da je samo še za 26 odstotkov oddaljen od tistega razmerja do dolarja, ki ga je imel pred vojsko;

da je letel Francoz Donnet z aeroplanom 300 km na uro;

da se je poskusni polet Pariz—Moskva posrečil in da je porabilo dotično letalo za vožnjo 19 ur; spomladi 1925 bodo začeli z rednim zračnim prometom med Parizom in pa Moskvo;

da bodo odpravili Francozi vse kaznenske kolonije;

da so opustili misel na odpravo plemstva, da so pa naslove obdavnili z velikanskimi pristojbinami;

da bi se naša uradniška beda dala omiliti tudi tako, da bi plemstvo zopet vpeljali in naslove po francoskem zgledu obdavnili; gotovo bi se dobilo toliko plemstva lačnih pulkoglavcev, da bi bilo vsem, pomagano; damo to misel bodočim poslancem v razmišljanje; in če bodo uradniki enkrat dobro plačani, se porabi denar za kakšen drug dober namen;

da je umrl v Bostonu ameriški senator Lodge, znan po svojih predlogih proti evropskemu doseljevanju.

Gospodarstvo.

Poštno-čkovni zavod v Ljubljani.

Kakor posnemamo iz poročila o poslovanju Poštne hranilnice v Beogradu za leto 1922. in 1923., je bilo stanje čkovnih računov 31. decembra 1923. pri ljubljanskem pošto-čkovnem zavodu 3738 (31. dec. 1922 3319). Lastniki teh čkovnih računov so prebivali v Sloveniji 2896, v Avstriji 812 itd. Po poklicu so bili razdeljeni sledeče: trgovske trdve 1244, društva, organizacije in klubi 445, industrijska podjetja 281, državni uradi 265, denarni zavodi 243, zadrage 118, odvetniki 114, časopisi 107, zavarovalne družbe 85, uradniki 72 itd. V prometu je bilo (v milijonih dinarjev; prvo število ljubljanski, drugo zagrebški, tretje sarajevski zavod.): 1919. — 504, —, 425; 1920. — 1532, 83, 1018; 1921. — 2961, 8110, 1906; 1922. — 5430, 7372, 4465; 1923. — 8213, 11115, 6757. — Od celokupnega prometa v letih 1919—1923 v znesku 18640 milijonov dinarjev odpade pri ljubljanskem pošto-čkovnem zavodu na brezgotovinski promet 9205 milijonov dinarjev (pri zagrebškem zavodu od 11680 milijonov Din pride na brezgotovinski pr met 10157 milijonov; pri sarajevskem zavodu od 14578 milijonov odpade na brezgotovinski promet 5276 milijonov Din).

Stanje vlog koncem leta 1921. je doseglo pri ljubljanskem pošto-čkovnem zavodu 85.6 milijona dinarjev, pri zagrebškem 70.6 in pri Sarajevskem 82 milijonov dinarjev.

Pri primerjanju teh števil je treba upoštevati, da obsega območje ljubljanskega pošto-čkovnega zavoda Slovenijo z milijon prebivalci, območje zagrebškega zavoda Hrvatsko s Slavonijo ter Vojvodino s približno 4 milijoni prebivalcev, območje sarajevskega zavoda pa Bosno s Hercegovino, Dalmacijo ter Črnogoro s približno 2 in pol milijona prebivalci.

Ljubljanski pošto-čkovni zavod izkazuje za leto 1923. dobiček 3636.313 dinarjev, zagrebški 2134.731 dinarjev ter sarajevski 1971 665 dinarjev, medtem ko znaša izguba belgrajskega zavoda 335.695 dinarjev. Za leto 1919. izkazuje pošto-čkovni zavod v Ljubljani izgubo 16.868 dinarjev, za leto 1920. pa že dobiček 261.162 dinarjev, ki je narastel v letu 1921. na 1017.672 dinarjev in v letu 1922 na 1146.201 dinar.

V blagajni je imel pošto-čkovni zavod v Ljubljani 31. decembra 1923 vsoto 4507.890 Din (zagrebški 2985.786, sarajevski 1746.381 ter belgrajski 998.141 Din).

Rezervni fond ljubljanskega zavoda je bil koncem lanskega leta 1.017.115 Din (zagrebškega zavoda 810.239 Din, sarajevskega zavoda 1065.571 Din).

Reguliranje obrestne mere in zagrebški denarni zavodi.

Potem ko je upravni odbor Narodne banke sklenil začeti z akcijo, katere namen je bil znižati obrestno mero na 18, oz. 10 odstotkov, se je glavni ravnatelj Narodne banke dr. Novaković v ponedeljek 10. novembra t. l. posvetoval s predstavniki ljubljanskih denarnih zavodov, ki pa so navedli nebroj razlogov proti maksimiranju obrestne mere po Nar. banki.

V sredo dne 12. t. m. se je vršila konferenca zastopnikov zagrebških denarnih zavodov in dr. Novakovića. Dr. Novaković je obvestil zastopnike bank, da namerava Narodna banka reducirati obrestno mero in da hoče slišati mnenje denarnih zavodov samih. Zastopniki bank so ga obvestili, da so že napravljali o tem važnem vprašanju. Konstatirali so velike težave, združene z rešitvijo tega vprašanja ter so se nazadnje sporazumeli, da bodo po medsebojnem posvetovanju stavili tozadevne predloge banki.

Zastopniki denarnih zavodov v Zagrebu so kazali na razloge tako visoke obrestne mere v državi. Potrebno bi bilo, da te razloge odstrani tudi država z reduciranjem davkov, posebno pa z izpremembo načina, kako se provaja obdavčenje, kar ustvarja visoko režijo pri delniških družbah. Pritoževali so se na odredbe ministrstva za socialno politiko, katerega odredbe povzročajo režijske stroške denarnih zavodov.

Prisotni so bili edini v tem, da ni dovolj samo razpravljati in predlagati neke omejitve obrestne mere, ampak da je treba na vseh poljih varčevati in sicer posebno z znižanjem sedaj izredno visokih režijskih stroškov.

Mednarodna trgovska zbornica

Leta 1920. se je ustanovila v Parizu Mednarodna trgovska zbornica. V teku štirih let je razvila obširno delovanje in uspelo ji je, da je postala poluradni nasvete dajajoči organ Društva Narodov. Njeno delovanje obsega vse trgovske probleme ter vprašanja trgovske politike v najširšem pomenu besede. Njeno delovanje postaja vedno bolj obsežnejše in rezultati se pokazujejo skoro v vseh državah. V smislu pravil mednarodne trgovske zbornice se mora v vsaki državi, kjer je več njenih članic — trgovskih zbornic — osnovati takozvani »Nacionalni odbori«, kibo službeni zastopnik trgovskih zbornic v vseh njihovih ak-

cijah in bo vzdrževal vezi med Mednarodno trgovsko zbornico in njenih članic v dotični državi.

Ker je večina naših trgovskih zbornic že včlanjena v Mednarodni trgovski zbornici, je slednja zahtevala, da se v najkrajšem času organizira omenjeno predstavništvo.

To predstavništvo bo tudi zastopalo naše trgovske zbornice na kongresu članic Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil — kakor javlja pariška »L'Information« — meseca junija prihodnjega leta v Bruslju.

Svet Mednarodne trgovske zbornice je pred kratkim sprejel odločitev Društva Narodov, ki se izjavlja proti prepovedi uvoza in izvoza kakor sploh proti kakšnimkoli omejitvam zunanje trgovine.

g Izkaz Narodne banke z dne 8. novembra 1924. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram 31. oktobru 1924). — **Aktiva:** kovinska podloga 479.0 (+ 28), posojila na menice in vrednostne papirje 1549.9 (+ 8.8), račun za odkup kronskih novčanic 1208.2, račun začasne zamenjave 389.9, državni dolg 1966.3, vrednost državnih domen 2138.3, saldo raznih računov 521.6 (+ 6.2), skupaj 9253.3; **pasiva:** glavnica in rezervni fond 81.3, bankovci v obtoku 6049.1 (+ 59.1), račun začasne zamenjave 389.9, državne terjatve —, razne obveze 581.4 (— 59.0), vrednost drž. nih domen 2138.3, azlija 63.1, skupaj 9253.3.

g Cene živine, telet in prašičev v Ljubljani dne 15. novembra 1923. Voli prvovrstni za kg žive teže Din 13.75—14.50, voli rejeni 13.25—13.50, voli za vprego po kakovosti in sposobnosti 12.50—13, bikli lažji 10—11, krave rejene 10—11, krave klobasarice 7—8, teleta težja debela 17—17.50, teleta lažja 15.75 do 16.75, teleta zaklana po kakovosti 22—22.50, prašiči peršutarji 15.50—16.50, prašiči debeli 17—18, prašiči zaklani po kakovosti 20—23, kostruni debeli 8—9. — Cene se v pretečenem tednu niso prav nič spremenile. Pričakovati je za bodoči teden popuščanje cen, ker se opazi, da prihaja vedno več blaga na trg. Ako bo mrzlo vreme bo edino cena prašičem čvrsta ostala. Posebnih sprememb pa ni pričakovati.

g Oddaja izdelovanja kožuhov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani se bo vršila dne 2. decembra t. l. oферtalna licitacija glede konfekcije kožuhov. Sukno in kože dostavi imenovano ravnateljstvo. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Revizija naredbi o prisilni poravnavi izven konkurza. Strokovni odbor zagrebške trgovske in obrtniške zbornice je izdelal načrt za revizijo banske naredbe iz l. 1918 o prisilni poravnavi izven konkurza, ki je bil leta 1922. razširjen na celo državo. Zagrebška trg. in obrt. zbornica je dala inicijativo za realizacijo resolucije sprejete na kongresu jugoslovanskih trgovskih zbornic, ki se je vršil dne 15. maja letos v Skoplju. Ta resolucija je zahtevala revizijo omenjene naredbe. Na okrožnice zagrebške trgovske in obrtniške zbornice so se vse jugoslovanske trgovske zbornice izjavile za revizijo te naredbe. Za revizijo se je izjavil tudi kongres pravnikov v Zagrebu.

g Pogajanja o jadranskem tarifu. Kakor smo že poročali, se začne 18. novembra t. l. v Pragi konferenca zastopnikov jugoslovanskih, avstrijskih, ogrskih, italijanskih ter češkoslovaških železniških glavnih ravnateljstev o definitivnih odredbah jadranskega tarifa. Prvi način bil, da se stvori tarifna zveza omenjenih držav z enotnimi tarifnimi določili, drug način pa, da se določijo prometni distrikti s posebnimi tarifi. Posvetovali se bodo o zahtevi češkoslovaške železniške uprave, da se izpremeni in razširi dosedanji češkoslovaški jadranski tarif v smislu češkoslovaških gospodarskih teženj, posebno v smeri proti Reki.

g Obrestna mera pri avstrijski poštni hranilnici. Kakor poročajo z Dunaja, obrestuje avstrijska poštna hranilnica hranilne vloge nad 10.000 avstrijskih kron od dne 16. novembra t. l. z 10 odstotki letno.

g Vodne sile v Franciji. Iz uradnih statistik je razvidno, da je bilo v letu 1923. investiranih v hidroelektričnih napravah 3 in pol milijarde frankov kapitala. Električnih strojev je bilo instaliranih leta 1921. 1.448.000 kilovatov, leta 1923. pa 2647.000 kilovatov, kar odgovarja izrabljeni energiji 3.650.000 konjskih sil. Vodov za razdeljevanje energije je bilo leta 1921. 23.000 km, lani pa 70.000 km. Okrajji, kjer je uvedena električna razsvetljava, štejejo 24 milijonov prebivalcev. 20 naprav izrablja nad 20.000 konjskih sil in od teh 5 nad 4000 konjskih sil. V letu 1923. so začeli uvajati električni pogon na državnih železnicah.

g Morganov koncern. Newyorški listi so dognali, da kontrolira Morganova banka »Morgan, Morrow and Co.« pet velebank, ima zasedenih 525 mest v nadzorstvenih svetih raznih družb in kontrolira 867 trgovskih ter industrijskih družb, katerih kapital znaša 68 milijard dolarjev. Morganova banka poseduje v severnoameriških Združenih državah 50.000 kilometrov železniških prog.

Borze.

15. novembra 1924.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 8.00 (2.9975 — 3.0275), London 320.25 (320.20 — 323.20), Newyork 69.125 (68.70 do 69.70), Pariz 3.65 (3.65—3.70), Praga 2.0675 (2.06—2.09), Curih 13.36 (13.35—13.45).

Curih. Beograd 7.50 (7.45), Italija 22.45 (22.50), London 24.03 (23.75), Newyork 519 (519), Pariz 27.45 (27.50), Praga 15.45 (15.45), Dunaj 0.0073125 (0.007315). — Za sto dinarjev se je danes dobilo: 1.43 dolarjev, 7.45 švicarskih frankov, 6.2 šilingov, 101.317 avstr. kron, 47.94 češkosl. kron, 33.33 ital. lir. 105.932 ogrskih kron, 27.03 franc. frankov, 29.20 belgijskih frankov.

Turistika in sport.

Sportni teden.

Najprvo nekaj splošnega. Politijska športna društva vsega sveta bodo ustanovila lastno svetovno športno zvezo. Dogovori so že tako daleč, da se bo prihodnjo pomlad zveza že konstituirala. Se ja pa zadnjič neki zastareli ljubljanski list čudil, ko so se prišli boriti pariški policisti v Prahu in je vzklikal, kam je svet prišel. Kdaj se že to vrši! Ja, ja! — V Berlinu so se sestali zastopniki Nemške nogometne zveze, lahko-atletске zveze, plavaške zveze, zveze kolesarjev in Nemške atletsko-športne zveze 1891. Vse te zveze so se združile v skupno Nemško športno zvezo. — V Budimpešti bodo napravili velik narodni stadion in se je vršil te dni tozadevni ogled.

Najvažnejše, kar moramo omentiti v lahki atletiki, je nov svetovni rekord v skoku s palico, 4.22 m. Napravil ga je Amerikanec Spearrov v Tokio na Japon-skem. Sprva ni nihče hotel verjeti; ker so se pa poročila preko Pariza le kopčila, bo vest gotovo resnična. »Slovenec« je svoj čas pisal članek o dosedanem rekordeju Hoffu, kojega svetovni rekord 4.21 so smatrali za vsakemu drugemu nedosegljiv. Spearrow je skočil že leta 1922 3.96, toliko kakor ameriški Čeh Knourek. Leta 1919 je dobil s skokom 3.75 prvenstvo juniorjev. V Parizu ni pokazal nič posebnega in je prišel samo do 3.80. Ker bo šel pa menda Hoff prihodnjo pomlad v Ameriko, se bo lahko pokazalo, kdo je boljši. Sploh vidimo, da hodijo sedaj, po olimpijskih igrah, lahki atleti in telovadci pridno okoli. O Nurmiju in Ritoli smo pisali, da bosta šla na Špansko in v Ameriko; Amerikanca Murchison in Paddock bosta pa napravila celo svetovno potovanje. 1. jan. 1925 bosta začela: Kalifornija, Filipini, Japonska, Kitajska, Avstralija, Indija, Južna Afrika, Italija, Francija, Nemčija, Anglija, Amerika. Finec Myrrhae je že dolgo na Japonskem in je vrgel zadnjič tam diskos čez 44 m daleč, kopje pa čez 64 m. Carr gre pa nazaj v Avstralijo. — Na Švedskem je v pretekli seziji skočilo 40 atletov 6.50 m v daljavo, 10 od njih čez 6.83, 3 7.00, Björneman 7.39. Čez 1.80 m na višino je doseglo 20 atletov, največ Oosterberg, 1.90. Torej, kakor smo že v včerajšnjem članku omenili visoka povprečnost. Isto vidimo v skoku s palico, 14 do 3.40 in več, Mattson 3.70, Rydberg 3.60. V troskoku 21 nad 13.50 m, 6 nad 14. Jansson 14.97. Svetovni rekord Avstralcia Wilsona je 15.525 m. — Nemški rekord v teku na 20 km je zboljšal Pürsten v Lipskem na 1 : 09 : 06; 10 km je tekel v 33 : 39, 15 v 51 : 03, v eni uri 17.687 km. — Tekmovalno hojo Milano—Auteguate, 53.6 km, je dobil Pavesi natančno v 5 urah, drugi je bil Giani v 5 : 08 : 30.

V nogometu je presenetila zmaga dunajskih Amateurjev nad praško Sparto 4 : 1; pravijo, da Sparta ni več stara Sparta. Belgijci so premagali Francoze 3 : 1.

Olimpijski zmagovalec v prsnem plavanju Skelton je bil doma premagan v plavanju na razdaljo 440 yardov; zmagovalec Patterson je porabil 7 : 03.2. Ta čas ni nič posebnega; znamenje, da Skelton ali ni bil v formi ali pa da je dober samo na njegovo specialno razdaljo 200 m. Norman Roß je premagal Avstralcia Beaurepaire-a na razdaljo 5 milj (8.05 km) v 1 : 57 : 24.6. — V Ameriki se je pojavila nova plavalna veličina. Filip Daubenspeck; 100 yardov je plaval v 55 sekundah, 50 pa v 23.4. Premagal je znanega Sama Kahanamoku. — Angležinja Irena Gilbert je plavala 100 metrov v prsnem slogu v 1 : 31 : 8 in je zboljšala dosedanji svetovni rekord, 1 : 33 : 4. Amaterka Hilda James pa hoče postati profesionalka. Od 150 yardov do pol milje ima skoraj vse angleške rekorde; do zadnjih dni je imela tudi svetovni rekord na 220 yardov, 3 : 46.6.

Svetovni rekord v letu z aeroplanom je imel dosedaj Francoz Sadi Lecomte s 375 km na uro. Sedaj ga je prekosil Bonnet s 389.590 km. To se pravi, letel je res vso uro. Sicer je pa rekord na uro 507 km, a je samo delen in bi le pomnožena hitrost dala na uro 507 km.

Velik humorist je italijanski bokser-ski mojster Erminia Spalla. Držal se je proti Firpu res 14 rund in proti Tinneyu 7. A to še ni dosti, da je pozval na boj Dempsey-a in celo določil čas in kraj boja, Monte Carlo in 1925. Kar Paolino zna, znam tudi

jaz. Samo, če bodo prireditelji tudi taki humoristi, to je veliko vprašanje. Nekdo je rekel, da bi bilo prav, če bi bila Paolino in Spalla skupaj, bi imel vsaj kaj dela Dempsey.

Ivan Podubni.

Pred par dnevi smo poročali, da veliki ruski rokoborec Ivan Podubni še živi. Veliko je prestal med vojsko, še več pa nji; boljše-viki so ga zaprli, ga slednjič izpustili, a vsega sestradanega in onemolega. Nato smo brali, da je umrl. Naenkrat se je pa pojavil v Kavkaziji, nato v Budimpešti in potem v Berlinu. Od tam je pozval vse rokoborce sveta, naj se borijo z njim za svetovno mojstrstvo, sedaj še, 53 let star in ko je toliko pretrpel. Kakšna ogromne rezerve moči mora imeti ta orjak v sebi! Sedaj se bori v Münchenu in smo brali, da z velikim uspehom. Zaikin je rekel: On je prvi in najboljši med najboljšimi. Rojen je bil 26. novembra 1871 pri Poltavi, sin zaporoškega kozaka. Najprvo se je vežbal v borbi s pasom, šele leta 1897. se je poskušil prvič v grško-rimski rokoborbi. Premagal je Nemce Pohna, Eberla, Kocha, Siegfrieda, Danca Petersena, Poljaka Pitladinskija, Francoza Pavla Ponsa in Raoula le Bouchera itd. Hackenschmidt se ga je ogibal, Aberg in Lurich tudi. »Že samo njegova zunanost mora vsakega nasprotnika ustrašiti. Tilnik je naklo, pleča in roke silne, noge stebri.« Pred 20 leti so bile njegove mere tele: Velikost 184 cm, obseg pleč 144 cm, vrat 45 cm, prsi 130—134 cm, biceps napet 44 cm, stegno 68 itd. Teža približno 120 kg. Bomo še poročali o njem.

Članstvu SK Primorje. V nedeljo 30. nov. ob 9. dop. se vrši izredni občni zbor SK Primorje s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. poročilo odbornikov in načelnikov, 3. volitve, 4. slučajnosti. Kraj občnega zbora se objavi naknadno. — Odbor.

Učiteljski vestnik.

V slov. jeziku ni primerne naslova — za ona dva, ki sta zila svojo dahomejsko jezo nad oblast. šol. nadzornikoma Fortunatom Lužarjem, Josipom Novakom in nad srez. nadzorniki Ivanom Gradom, Franjem Škuljem in Ivanom Strukljem! Kaj jima mar kopica nedolžnih otrok! Kaj jima mar že leta ohromela hčerka! Kaj jima mar moža, ki sta v šol. službi osivela! Nič jima ni mar vse to, samo da se napijeta grenkih solza do sitega! Dober tek, gospoda! Ampak, Dahomejca, vedita, da se vidva bližata že oba z naglimi koraki — grobu! Starost je starost in bolezen je bolezen! Ali vaju ne bo strah senc, ki bodo kazale na vaju pred večnim sodnikom? »Ta dva sta nas mučila do smrti! In vi UJU-jarji! Ali nimate med 2000—3000 vašimi člani niti enega moža, ki bi si upal reči: »Dovolj je, gad strupeni!« Če ga ni med vami, žalostno za vas ko pride kot strašna nevihta med vas dan obračunal! Nikar ne sanjajte o tem, da bo 8. februar za vas dan radosti! Ta dan bo ostal kot mejnik iz zemlje in bo narod z razprtima rokama v smer pravice in krivice! Na vas je, kam vas bo porinil! Ne upajte na zmago Dahomejcev! Za ta dva bo 8. februar dan, ko jima ne bodo trepetale samo blače, ampak tudi srce in duša v misli — kaj bo pa sedaj! Mi ne bomo kričali! Če je vami prav, da se pogazi definitivnost — dobro! Začnite! Potem pa po 8. fe-

bruarju nikar ne tožite vi o nasilju! Plačilo vas bo zadelo kot hlapce onih, ki se jim smeji srce, če gazi noge do kolen v grenkih solzah nedolžnih otrok in obupanih družin! Se je čas, da zapoveste obnorelemu starcu — stoj! Če pa se hoče tudi vam kopeli v solzah in obupu — a vanti! Kdo pa bo plačal končni račun, yemo mi že danes! Tudi vi niste tako naivni, da bi ne vedeli, da ima vsaka palica dva konec! Eden je začel padati po nas! Povemo pa vam, da ti udarci ne bodo ubili »Slov. Zvezec«. Nikoli! Torej, gospoda, mi čakamo in v vaših togah je sedaj — mir ali boj do skrajnosti. Volite vi, mi smo za mir!

Prosvetna zveza.

PROSVETNI VEČERI.

V zimski sezoni 1924—25 bo priredila Prosvetna zveza več Prosvetnih večerov z različnim sporedom: ljudska predavanja s sklopljenimi slikami, godbene in pevске točke, deklamacije spremljajoče predavanja.

Namen Prosvetnih večerov je spoznavanje Slovenije in Jugoslavije, gojitev državljanke zavesti in ljubezni do naše ožje in širše domovine.

Prosvetni večeri se bodo vršili v dvorani Ljudskega doma vsak prvi in tretji petek v mesecu točno ob osmih zvečer. Vstop k večerom je vsakemu dovoljen.

Spored večerov:

1. Dne 21. nov. 1924: Naše Primorje. — Predava dr. Jože Lovrenčič.
2. Dne 19. dec. 1924: Dalmacija. Predava prof. I. Mazovec.
3. Dne 9. jan. 1924: Prekmurje. Predava vseuč. prof. dr. Mat. Slavič.
4. Dne 23. jan. 1925: Koroška Slovenija. Predava vseuč. prof. dr. Gr. Rožman.
5. Dne 6. febr. 1925: Bosna. Predava prof. I. Mazovec.
6. Dne 20. febr. 1925: Stara Srbija in Makedonija. Predava urednik Fr. Smodej.
7. Dne 6. marca 1925: Emona. Predava V. Steska.
8. Dne 20. marca 1925: Kmetijstvo v naši državi. Predava prof. E. Jarc.
9. Dne 3. aprila 1925: Triglav in slikah. Predava prof. dr. V. Šarabon.
10. Dne 17. aprila 1925: Naši gozdovi. Predava ravnatelj Fr. Žaren.

Vabimo vse stanove brez razlike, da se Prosvetnih večerov v kar največjem številu udeležujejo.

Ker bodo s prireditvijo Prosvetnih večerov združeni znatni stroški, znaša vstopnina za vsako predavanje 2 Din.

Za odbor:

Dr. Jakob Mohorič, t. č. predsednik.
Vinko Zor, t. č. tajnik.

Naznanila.

Zgodovina slovanskih umetnosti. Tretje predavanje v ciklu umetnostno-zgodovinskega društva se vrši v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 18. uri v univerzitetni zbornici. Predava dr. Vojeslav Mole: Umetnost Dalmacije. Vstopnice pri blagajni.

Martinov večer v Rokodelskem domu v Ljubljani bo danes ob šestih zvečer. Program je prav pester. Igrala se bo tudi Fr. S. Finžgarjeva igra »Po zakladu«. Vstopnice se bodo dobivale od pol šestih dalje pri blagajni.

Rokodelski dom v Ljubljani. Jutri, v ponedeljek, dne 17. novembra ob osmih zvečer bo predaval v dvorani Rokodelskega doma g. prof. dr. Josip Jerše. Vstop prost.

Martinov večer Šentpeterskega prosvetnega društva, Šentpetersko prosvetno društvo priredi danes ob pol 20. v svojih prostorih v Zupnijski ulici 1 Martinov večer s petjem in prosto zabavo. Vstopnina 3 Din. K udeležbi se vabijo člani in prijatelji društva.

Šentpetersko prosvetno društvo priredi v ponedeljek 17. t. m. ob 20. v svojih prostorih Zupnijska ulica 1 predavanje zdravstvenega nadzornika dr. Iva Pirca »O jetiki«. Predavanje bodo spremljale kinematografske slike. Vstop prost. K udeležbi vabi odbor.

»Martinov večer« se vrši danes v kleti I. del. konsumnega društva, katerega priredi Krekova mladina v Ljubljani. Spored jako zanimiv. Vstopnina prosta.

V stolni prosveti predava v ponedeljek zvečer gosp. prof. dr. V. Šarabon o športu. Predavanje bo v družbeni dvorani v Križankah. Pričetek zvečer ob 8. uri.

Franciškenška prosveta. V torek, dne 18. novembra sklopljeno predavanje »O slovenski umetnosti«. Razlaga msgr. V. Steska. Vstop prost. — V sredo 19. novembra odborovna seja. — Pevci imajo vajo v ponedeljek, dne 17.

novembra in v petek, dne 21. novembra. Udeležba nujna!

Šiskarji! Drevi ob 7. uri priredi šišensko prosvetno društvo samo za svoje člane in njihove otroke »Martinov večer« v samostanski dvorani. Vstop proti članski izkaznici. Za odrasle člane 5 Din, za otroke članov 2 Din. Vljudno vabi odbor.

Neprekosljivi so le

EXCELLA
šivalni stroji.

Nedosegljiv v konstrukciji in materialu. Izredno nizke cene. Ogledite si jih pred nakupom. J. GOREC, Ljubljana
Palata Ljubljanske kreditne banke

Nebo v novembru.

Ko se stemni, zasveti visoko na južni strani planet Mars, istočasno pa zahaja Jupiter. Labod je že prekorčil zenit, od njega proti zahodni strani je Lira, a od obeh, proti južni strani, se vidi Orel precej na jugozahodni strani obzorja.

Zenitu (nadglavišču) se bliža Cefej in za njim Cassiopeja v podobi W.

Najlepša ozvezdja pa se dvigajo na vzhodni strani. Že kmalu zvečer opazimo skupino sedmih zvezd, to so gostosevci (Plejadi), pod njimi nekoliko proti južni strani je Aldeharan v Biku. Za tem vidiš Dvojčki, glavni zvezdi sta zgornja Kastor, spodnja Poluks. Dvojčki so pod Bikom proti severni strani.

Proti jugovzhodni strani pa blesti Orion, Krasno ozvezdje sedmih svetlih zvezd.

Za temi pa vzhaja Mali pes, glavna zvezda je Prokijon. Nahaja se v smeri Severna zvezda Kastor, približno za polovico dalje ko razdalja severna zvezda — Kastor.

Pozno v noč pa zasveti Sirij v ozvezdju Velikega psa, najsvetlejša zvezda severnega neba.

Na severo-zahodni strani opazimo kmalu Kapello v Vozniku. Nad severnim obzorjem je Veliki voz.

Južna stran ima samo zvezdo Fomalhaut, ki se nahaja pod Marsom; on sam pa se nahaja v Vodnarju.

Merkur postane viden koncem meseca. Opazovati ga bo mogoče pod ugodnimi pogoji blizu Jupitra.

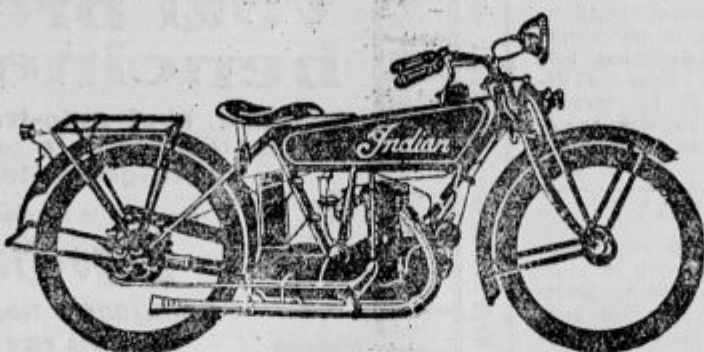
Venera je še vedno Jutranjica. Ko vzhaja solnce, počasi obledeva visoko na južni strani, kjer se nahaja zvečer Mars. Mars zahaja krog polnoči.

Jupiter se vedno bolj bliža solncu in zahaja kmalu za njim.

Saturn se nahaja istotako ko Venera na jutranjem nebu, vzhaja pa pozneje. J. K.

Enocilindrski „Indian-Prince“ prispel!

3 HP
350 cm³

Na zahtevo
električna
svetilka
in
kilometro-
števec.

Brzina nad 80 km na uro. Vporaba bencina 2 1/2 ltr. na 100 km.

Cena samo Din 16.000.-

na podlagi današnjih kurzov in tarif.

Vabimo na ogled!

AMERICAN MOTORS LTD.

Dunajska cesta 9—12

Telefon št. 477.

— LJUBLJANA —

Brzjavke: FORDAUTO.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamkol

Zamenjam stanovanje

2 sob in kuhinje, poseben vhod iz veže v Krakovem, s enakim v šentjakobskem ali šišenskem okraju. Naslov v upravi pod št. 7133.

Moško KOLO

dobro ohranjeno, skoro novo, poceni napredaj. — Naslov v upravi lista pod št. 7210.

Orehe in fižol

(samo prepeščarja in puščarja) kupuje »NABAVLJALNA ZADRUGA« drž. uslužbencev v Mariboru, Stolna ulica št. 5. 7188

V svrhu ženitve

se želi seznaniti pošten fant 33 let z dežele, zdrav, mišar, sedaj v drž. službi, brez premoženja, z gospodično ali vdovo, odločno katolikinj, veselega in blagega srca s primernim premoženjem za ustanovitev skupnega doma, ki jej je pred vsem mar zakonska sreča v vernem zvestem srcu in duševni sorodnosti. Pisma s sliko na upravo pod št. »VELIKA TAJNOST«. Tajnost častna zadeva obeh.

REDKA PRILIKA

se nudi lesnemu trgovcu z nakupom lepega posestva, obsegajočega 22 oral zemlje, gozd, njive, travnike, hišo z gostilno, žago, mlinom, kmetijskim strojem za drobljenje skorje, ležeče ob državni cesti, 20 minut od postaje. Cena 450.000 Din. Lahki plačilni pogoji! Informacije pri VORSIC naslednik, MARIBOR, Slomškov trg št. 16. 7191

KROJE (muštre)

po najnovejši modi, poljubne za dame in gospode, razpoložljiva KNAFEL ALOJZIJ, strokov. učitelj krojaštva za Slovenijo, Križevniška ul. 2, Ljubljana. — Tečaj brezplačni, plačati edino risalne potreščine. Informacija za stanj. 7177

TRGOVINA

mešan. blaga

na najprometnejšem prostoru sredi mesta Maribora

napredaj

radi družinskih razmer s celo zalogo in opremo vred. K trgovini spada takoj na razpolago stoječe stanovanje v pritličju s 3 sobami, kuhinjo itd., vse električno razsvetljeno. Cena za kupca jako ugodna. — Vprašati pri VORSICU naslednik, Maribor, Slomškov trg 16.

POSODE

za mast, kisel, zelje ali repo napredaj. GOSTILNA 6 — DUNAJSKA CESTA.

PIANINO

skoraj nov, poceni napredaj Naslov v upravi pod 7202.

ZASTONJ!

— NE! —

ampak po jako nizkih cenah kupiš različne obleke, suknje, raglane in dežne plašče. ZA MIKLAJŽA! velika izbira vsakovrstnih oblek za dečke po najnižjih cenah samo pri

LOŽAR & BIZJAK Ljubljana, Sv. Petra c. 20.

Decimalna TEHTNICA

za 500 kg, se kupi. Istotam se proda dobro ohranjen OPALOGRAF konceptne oblike. — Vprašati: IVAN PEŠTNIK in DRUG, Ljubljana, Resljeva cesta 3. 7095

Mešano TRGOVINO

na Gorenjskem oddam s celim inventarjem vsled stalne preselitve. Stanovanje na razpolago. — Ponudbe na »Publicitas«, Ljubljana, Seidenburgova 7/II. 7049

Lepa kredenca

napredaj, pripr. za gostilničarje, in lepa soha Madone. Naslov v upravi pod 7180.

GLASOVIR in GOSLI

poceni napredaj. Naslov v upravi lista pod št. 7201.

MEHANICNO

UMETNO VEZENJE perila, zastorov, toilet, obšivanje (entlanje) vložkov in čipk, predtiskanje. Prodaja kravat, moških srajc, nogavic itd. Izredno nizke cene. Matek & Schein, Ljubljana, poleg hotela »Štruckerl«.

Prodajalka tobaka

išče mesta. Nastopi lahko takoj. Ponudbe prosim na upravo pod št. »TrafiKa«.

UČENEC

se sprejme za kolarsko obrt; hrana in stanovanje v hiši. — FRANC DEBELJAK — kolar, Primorskovo 4, p. Kranj.

ČEZ 50 LET

se uporablja z najboljšim uspehom PICCOLI-JEVA

ŽELODČNA

TINKTURA

katere krepla želočec, pospešuje slast in odprje telesa. — Naročila sprejema: lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska cesta.

VAJENCA

s primer. šolsko izobrazbo, sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom. — M. KOVACIČ, Ljubljana VII Sv. Jerneja cesta 57.

POTNIKA za vino

poštenega in dobro uvedenega, iščem. Ponudbe z zahtevki in referencami pod »Vestno in pošteno« upravi.

UČENCA

z dobrimi spričevali mešč. šole sprejemem: E. Resman, trgovec, Stojaci, PTUJ.

Proda se dobro ohranjena

omara za led

prilagodena za gostilničarje ali mesarje po jako ugodni ceni. — Cenj. vprašanja na »TOVARNO VERIG«, d. d. v Lescah pri Bledu. 7121

Franc Erjavet

„pri zlati lopati“

trgovina z železnino

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

(prej Hammerschmidt)

priloga svojo bogato zalogo raznovrstne železnine ter tudi prvovrstni dalmatinski »Portland cement« po nizki ceni.

J. Stenpusin

Sisek

priloga laborno

tamburice,

strune

partiture in ostale potrebščine za vsa glasbila.

Ing. Rudolf Treo

stavljenik

vhod samo,

Gospodsvetska c. 12.

Dvonastr. HIŠA

v Ljubljani, s 13 stanovanji, se proda. Poizve se: Gospodsvetska cesta 13, vrata 82.

Gradbeno podjetje

Ing.

Dukič in drug

Ljubljana

Bohoritova ul. 42.

Gatermonterja

zanesljivega, iščem za takoj Natančnejša pojasnila pri: Alojz JERAJ, Zidani most.

KUPIMO

dva voza

nesilnost cirka 3000 kg. — Istotam se vzameta v rejo

1—2 konja

čez zimo. — Naslov se poizve pri Aloma Company — Ljubljana, Kongresni trg 3.

Kuharica

starejša, samska ali vdova brez otrok, se išče za kuhinjo do 35 oseb za zdravilišče na nekem otoku v severnem Jadranu. Stanovanje in oskrba v hiši. — Ponudbe s spričevali in zahtevno glede plače do najpozneje 25. novembra na upravo »Slovenca« pod naslovom: »JADRAN« št. 7160.

Proda se takoj LEPA

enonadstropna HIŠA

z lepim gospodar. poslopjem in 1100 m² velikim vrtom, vse v najboljšem stanju, za 400 tisoč Din, v mestu Slov. Bistrica, Slovenija. Vsa pojasnila daje A. PINTER, trgovina, Slov. Bistrica. 7130

Meblovana soba

priloga in prijazna se takoj odda v Šentpeterskem okraju. Na željo tudi zajuterk. — Kje, pove uprava pod št. 7181

Šivilja

z dobrimi spričevali želi službo kot družinska šivilja ali pri večji obrti. Drugo po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7174.

Grajska klet

Ljubljana, Mestni trg št. 13. VINOČ. Nannanja se, da so ravnokar došla dobra vina, kakor: silvanec, rizling, tarminec, črnina. — Čez ulico 1 Din ceneje. Priporoča se za obilni obisk tudi z dežele.

Nove božič. pesmi

za solo, mešan zbor in orglje

P. Hugolin Sattner.

Dobe se pri skladatelju v Ljubljani za 20 Din franko.

Mlinarji!

Dobro ohranjena mlinška OPRAVA se radi opustitve obrti takoj proda. Interesenti si lahko ogledajo postavljeno še v obratu. — Usnjerija Tone KNAFLIČ, Kamnik. 7124

Pletilni STROJ

napredaj za 3500 Din. — Sp. šiška, Kmetijska št. 125.

Pozor, KMETOVALCI,

obrniki! Prevozni mlini za domače mletje (pogon 3 KS) so na ogled in napredaj pri: PODOBJ, Sv. Petra cesta št. 95, Ljubljana. 7142

Kot gospodinja

iščem dela k starejšemu, samsk. gospodu, ali k majhni boljši družini. — Naslov pri upravi lista pod št. 7110.

Posojilnica v Gornji Radgoni

razpisuje mesto

uradnika-blagajnika

kateri popolnoma obvlada zemljiško knjigo in je zmožen samostojno sestavljati zemlje-knjižne listine. — Prednost imajo oni, ki so sposobni voditi pevski in tamburaški zbor ter so voljni vršiti tudi drugo društveno in organizatorično delo. Nastop 15. decembra, najpozneje z Novim letom 1925. — Plača po dogovoru. — Ponudbe z natančnimi navedbami predizobrazbe, o sedanjem službovanju, rojstnimi podatki in zahtevki plače, opremljene s spričevali, naj se pošljejo čimprej na

POSOJILNICO V GORNJI RADGONI.

»DELTA« trgov. na železnem robom d. d. Zagreb

Martičeva ul. 8. Skladšče: Cernomerec (bista igna)

Telefon: 10-89, 16-17, 19-45. — Brzjavke: Gradelta,

priporoča:

železniške in tramvajske potrebščine

za državno, industrijsko, poljske in cestne železnice,

železo in pločevno, žico, cevi

Reprezentant v Ljubljani: A. Lampret, Krekov trg 10.

E 201/24—10

OKLIC.

Na javni dražbi dne 5. decembra 1924 ob pol 10. dop. se bodo prodale pri tem sodišču nepremičnine, obstoječe iz hiše s trgovskimi prostori, vl. št. 1099 Krško, njiva vl. št. 188 Leskovec, travniki, pašniki, vinogradi, gozd vl. št. 410 Krško.

Natančnejši podatki in dražbeni pogoji so na razpolago in na vpogled pri tem sodišču, soba št. 2, med uradnimi urami.

OKRAJNO SODIŠČE V KRŠKEM, odd. II,

dne 16. oktobra 1924.

Inserati v »Slovenca« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

MALO POSESTVO
hišica, 3 sobe, elektr. razsvetljava, sadni vrt, 2 nibe (10 mernikov posetve). Proda Marija Kolenc, Medvode.

Danes fine domače krvave in jetrne

KLOBASE
MARTINOVA GOSKA.

Izborna ljutomerska VINA. Priporoča se A. SMID, restavracija »Rozar«, Zidovska.

Gostilna
in špecerijska trgovina s 4 orali zemlje, v Ljubljani, okolici, ob glavni cesti, se z vsem inventarjem proda. Naslov v upravi pod št. 7203

Sobo opremljeno ali pa prazno, v mestu ali na periferiji, predvsem v šentjakobskem ali trnovskem okraju, išče soliden gospod. Ponudbe na upravo lista pod št. »SOBA«, 7209

Kdo odda stanovanje

2-3 sob za takoj ali za 1. januarja 1925 v novi hiši v Ljubljani, v bližini kolodvora ali ob gorenjski progi do št. Vida. Ponudbe pod št. 650 na upravo lista.

Proda se v Sušaku na Ljuzinski cesti dvonadstropna hiša tloris 18/8 m. Prizemlje je pripravno za večjo obrt, garažo ali skladišče. - Dvorišče, vodo, elektrika. Prizemlje z malim stanovanjem je prazno. - Adresa v upravi »Slovenca« pod št. 7197.

Spalnica iz mehkega lesa, ugodno prodam. - Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7212.

ČITAJTE v prihodnjem »Domoljubu« oglas »PRI MAKSU« v Kamniku. 7213

PRODASTA SE:
2 še nerabljeni ELEKTRIČNI SVETILKI (ena namizna, druga stoječa salonska) po jako ugodni ceni. Na ogled sta v Rožni dolini 263. 7220

Izurnjena ŠIVILJA
išče službo pri krojaču, šivilji, trgovini ali tovarni. - Ponudbe na upravo lista pod »Služba v Ljubljani«. 7219

Pekarijo
v Sloveniji vzamem v najem. - Ponudbe na upravo lista pod »Pekarija«. 7218

Dve manjši, dobro ohranjeni **železni peči**
se kupijo. - Naslov se izve v upravi lista pod št. 7216.

KLAVIR, kratak, še dobro ohranjen, prodam. Cena 8000 Din. - Naslov se poizve v upravi lista pod št. 7217.

Telovadba za dame.
Zdravstveni in estetski razlogi so rodili med damami željo, da otvori »ATENA« poseben tečaj za damsko telovadbo tudi letošnjo sezono. Želja je društvo ugodilo ter sprejema nadaljne priklase ob ponedeljskih in četrtnih od pol 6. do pol 7. zvečer v licejski telovadnici - Bleiweisova cesta. 7222

Šeno 4 vagoni, proda »Posredovalec« Ljubljana, Sv. Petra c. 23/1.

Dynamo in turbino regulator, stikalno desko, daljnovodno bakreno žico, proda »Posredovalec«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23/1.

»Valvazor« II. izd.
kompleten, vezan, prodam za 1250 Din. - Naslov pove uprava lista pod št. 7215.

MLADENIČ
brez sredstev, želi službo vzgojitelja, dom. učitelja ali oskrbnika-dele vodenja na večjem posestvu ali župnišču, kjer bi bila hrana in stanovanje in bi se mogel posvetiti priv. študijem. Ponudbe v upravi pod Mladenci 7221.

Dekle inteligentno, preprosto, trgov. naobraženo, išče službo PRODAJALKE, kakršnekoli stroke, na željo položi tudi kavcijo. Naslov v upr. št. 7109.

Trboveljski premog
drva
angliški premog
slezjske brihete

dobavlja ILIRIJA tu Kralja Petra trg št. 5. Tel. 220
Plačilo tudi na obroke.

KUPCI
nepremičnin!

Zahtevajte v vsakem javnem lokalni REKLAMNI LIST

»POSEST«
v katerem so obširni popisi raznovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih, obrtnih in gostilniških hiš ter posestev, kmetijskih in graščinskih posestev, mlinov, žag, stavbišče itd. - Na željo Vam dostavlja list brezplačno

REALITETNA PISARNA
»POSEST«
d. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24.

Priporočamo trdko

Josip Petelinec
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup
nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in ručavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehalnih palic, nahrbtnikov, potrebnosti za šivilje, krojače, Solingen in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

Kdor pride v Maribor,

naj ne zamudi obiskati moje trgovino z najboljšo emajlirano - pločevinasto POSODO, kakor tudi porcelanasto in stekleno robo. - Cene zelo ugodne - prepričajte se!

A. VICEL - Maribor, Glavni trg št. 5.

Drva
trboveljski
premog

H. Petrič
Ljubljana
Gospodstvska cesta 16
Telefon 343

Tekoči vosek
Jelka
je višek vseh mazil za parkete in lino/lel.

Kože polhove, jazbečeve

in vse druge, od divjačin, kupuje v vsaki množini

D. ZDRAVIČ
Ljubljana, Sv. Florijana ul. 9.

Klobuke
čevlje, čepice, srajce, zmske majice, rokavice, nogavice, kravate, dežnike, dežne plašče i. dr. modno blago kupite najceneje pri

»Amerikancu«
Ljubljana, Stari trg 10

Kupujem polhove kože kakor tudi zajčje, lisice in druge divjačine.

PARNO VULKANIZIRANJE vse vrste gumijaste robe kakor tudi popravila

GALOŠ
sprejema po najkulantnejših cenah PETER ŠKAFAR - Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

DOBRO VPOLJANA trgovina
mešane stroke se dá z vsem inventarjem in blagom ali pa brez blaga takoj v najem. Prodajam tudi dobro ohranjene stelaže in pudelne, balančno in decimalno tehtnico. - Dopisi pod »Konkurenca«, pošto ležeče Litija.

Francoščino - nemščino
temeljito poučuje diplom. učiteljica. Prijave pod »Bouvard« na upravo lista. 7083

Hiša s staroznano gostilno in dobro vpeljano spec. trgovino, z lepim gostilniškim vrtom, krasnim stanovanjem, obstoječim iz 7 sob s pritliklinami, se z vsem gostilniškim in prodajalniškim inventarjem ter odstopom gostilniške koncesije ugodno proda. Več se izve v Gospodarski pisarni TRIBUČ, Ljubljana - Glince.

PRAZNE
»ODOL«-STEKLENICE
sprejema nazaj DROGERIJA ANTON KANC SINOVA, Zidovska 1. 6791

Pozor, KOLESARJI!
Poslajte stara dvokolesa v popolno prenovo, emajliranje z ognjem in ponikanje. Na željo se dvokolesa tudi shranijo čez zimo. »TRIBUNA«, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozikov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 6828

NASLOVE
oddajalcev in pa odjemalcev stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov, posojil, kreditov ter prodajalcev in kupcev hiš, posestev in nepremičnin, dobite proti mali odškodnini pri »POSREDOVALCU« - Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 23. 6960

Kuharica perfektna in pridna, ki se dela ne boji, z dolgoletnimi spričevali, se išče za stalno službo proti dobri plači. - Nastop lahko takoj. - Nudbe na: Meca JAKIL - Krmelj, Šent Janž. 7128

Napredaj novozidana hiša, tri sobe, kuhinja, shramba in klet, s studencem, 4787 m² travnika okoli hiše, v vasi Teharje, pol ure od Celja, za 105.000 Din. - Poizve se pri Fr. FRANCISKIN v Celju, Razlagova ulica 9. 7123

Gostiln. posestvo
z mesarijo napredaj na najbolj prometni točki Notranjske, na državni meji, obstoječe iz velike enonadstropne HIŠE z gospodarskim poslopjem, lepim vrtom in zaprtim velikim dvoriščem. V hiši se nahaja staroznana gostilna s kegljiščem, ter mesarijo in novo moderno klavnico. Kupna cena 200.000 Din. - Več se poizve pri g. AUREL DREVENDA in DRUG, RAKEK.

Oskrbnik
oženjen, 41 let star, brez otrok, absolvent vinorejske šole, z dolgoletnimi in lepimi spričevali, išče stalno službo. - Ponudbe na upravo lista pod šifro »ZANESLJIV IN POSTEN« št. 7150.

Pletilni stroj 5/36
prodam. - Naslov se izve v upravi lista pod št. 7171.

Iščem za stalno delo DVA
vešča sekača
za gozdno veleposestvo. - Nadalje

stolarja
za izdelavo mehan. stolov. VLADIMIR KOB, lesna industrija, Kozje, Štajersko.

Kontoristinja
zmogla ameriškega knjigovodstva in blagajniških poslov, sprejme s 15. decembrom Čevljarska gospodarska zadruga v Trzinu. - Ponudbe s spričevali in opisom dotedanjega službovanja se sprejemajo do 1. dec. 7132

Stečaj za Revizora
Glavnog Zadržnog Saveza SHS, Beograd.

Za najvišju zadržnu reviziju traži se stručnjak teorijskom i praktičnom najvišom zadržnom spremom. - Ponudama neka se pridruže dokumenti o spremi i spisi eventualnih znanstvenih radova do najkasnije 8. decembra 1924, na adresu: Glavni Zadržni Savez, SHS - Beograd, Frankopanova 15. 7199

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani

ZVONARNA
ustanovljena leta 1767., dobavlja priznano prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahtevajte cenik!

Vozi brez bencina!
Adaptiraj svoj auto-aktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem!
Prospecte in referenec daje **Jugo-Hag**
Ljubljana : Telefon 360
Rožaričeva ulica 24.

10 krat dražje nego z ogljem! Stroski pri uporabi bencina. Stroski pri uporabi oglja.

SODE
za vino, pivo, žganje in olje, prvovrstne izdeluje in dobavlja h troso doo in najcenejše mehanična sodarska delavnica

R. PICHLEK SIN, MARIBOR
Franciščanska ul. 11, v meroizkusnem uradu.
Iz lesa s sehoj prinešenega, se izdelujejo vsakovrstni sodi takoj.
Popravila hitro in pri zmernih cenah.

Najboljše Najtrpežnejše
žepne baterije
izdeluje in razpošilja
Hydra d. d., tvornica za galvanične elemente in elektrotehniko
Ljubljana, Miklošičeva cesta 17
Telefon Ljubljana II/714

»GREMIJ TRGOVCEV V LJUBLJANI«
skliče v ponedeljek, dne 24. novembra t. l. točno ob pol 8 zvečer v gemijalni zborovalnici palače Ljubljanske Kreditne banke, Aleksandrova cesta, I. nadstropje

izvanredni občni zbor
z dnevnim redom: 1. Ureditev delovnega časa v trgovskih obratih. - 2. Določitev odpiranja in zapiranja trgov. - 3. Slučajnosti.

V slučaju nesklepnosti se vrši eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa sklepa veljavno neglede na število navzočih članov.

NACELSTVO.

Galun
(KALIJEV) prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma brez železa), v kristalih in moki, izdeluje in prodaja po konkurenčni ceni

Kemična tov. Moste pri Ljubljani.
Zahtevajte oferte in vzorce! - Dobavljamo promptno Tel. 351. vsako količino! Tel. 351.

40 ektromotorjev
najboljši fabrikat s 40% popustal - Ves električni material globoko pod dnevnimi cenami

Elektrocompny Ljubljana,
Sv. Petra cesta 25.

Vodne turbine
za vse razmere s hidraulično-hidrostatnimi in elektro-odpornimi regulatorji

Do sedaj je postavljenih čez 8000 turbin s ca. 3.700.000 h. s. - Dalje izdeluje zatvornice, jezove, vse stroje za papirnice in celulozne in karton. tovarne, stroje za užgalice, transmisije itd. Znano solidni proizvodi in prvovrstne konstrukcije! Zastopnik: Inž. G. ZEMANEK, Ljubljana, Gornjova ul. 17. Tel. 621.

Tovarna vijakov
Splošne stavbene družbe **MARIBOR**
Aleksandrova cesta št. 12

Vijaki za les vsake vrste in vsake velikosti, zakovice za pločevino, iz medenine, železa, bakra in aluminija itd.

POZOR! Za ublažitev draginje se muči nešteto strokovnjakov, a le malo jih je do danes prišlo do zaželenega cilja. Ena glavnih točk, ki dela posebno srednjemu stanu največje preglavice, je stan primerna obleka. Prvič je blago zelo drago, in drugič, kje je delo Velikanskega pomena je, če zna gospodinja sama krojiti - največje bogstvo, ki ga prinese danes nevesta možu v zakon in najboljša dedščina je znanje v SAMOSTOJNEM ŠIVANJU IN KROJENJU OBLEK. Ameriški sistem krojenja je rešil to vprašanje odlično gospem in gospodičinam šivljam in nešivljam, ki se lahko v par tednih naučijo krojiti plašče, kostume, lahke letne obleke in sploh vse! - Najlepši uspehi že vršičih tečajev v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Vojvodini! Zahvalna pisma različnih obrtnih oblasti, dajejo jamstvo za resnično preiskušnost in pristojanje kroja. Tečaj se vrši popolnoma pod strokovnim nadzorstvom in se vsak krog tudi praktično pokaže. Zadoštuje 1 tečaj za popolno znanje kroja. Vsak učenec in učenka dobi ob koncu tečaja spričevalo in učno diplomu! Ugodni plačilni pogoji. Tečaj se vrši zvečer in čez dan na od Ministrstva za trgovino in obrt koncesionirani krojni šoli

Židovska ulica 5 - Ljubljana
Vpisovanje od 8.-12. in od 2.-7. ure zvečer.
IZDELOVANJE najmodernejših MOŠKIH in DAMSKIH KROJEV poljubno po žurnalih

Telef. št. 3 **Žarnice Osram**
kupite najceneje pri
Ivan Bogataj, koncesionirano elektroteh. podjetje
Ljubljana, Kongresni trg 19 poleg Nunske cerkve
Trgovina in zaloga inštalacijskega materiala, telefonskih aparatov, modernih lesencev in svetilk, ter modernih signalnih naprav proti vlomu

NAZNANILO.
Sl. občinsvu vljudno naznanim, da sem svojo **klobučarsko delavnico**
v SP. ŠIŠKI, Jernejeva ul. 58 PRESELIL v bivši perutniski zavod, objekt 2. Uhod pri mestni mitnici, Slovenska cesta. - Ker sem si delavnico po najnovejšem sistemu preuredil, zagotavljam sl. občinstvu, da bom mojstrske izvrševal vsakovrstna naročila.
Se priporočam z odličnim spoštovanjem
FRANC BERNIK, klobučar.

IVA
Ljubljana

naju je danes zapustila v cvetu mladosti, v 18. letu, po dolgi mukepolni bolezni, popolnoma vdana Njemu, ki jo je poklical k Sebi po večno plačilo.
Pogreb blage, nepozabne pokojnice bo v nedeljo popoldne ob 4.
Bohinjska Bistrica, dne 14. novembra 1924.

URSULA MARKIZETI, mati.
MINKA MARKIZETI, učiteljica, sestra.

Zahvala.
Ob prebrdki izgubi naše nad vse ljubljene mamice, gospe

Marije Krašovic
izrekamo tem potom vsem, ki so na kakršenkoli način izkazali nepozabni rajnici zadnjo čast in za vse številne izraze sočutja najprišrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. dr. Snoju za ljubeznjivo tolažbo in podeljene sv. zakramente, vsem neštetim, ki so jo zadnjič obiskali in onim, ki so darovali toliko lepega cvetja. Najiskrenejšo zahvalo smo pa dolžni tudi vsem, ki so jo spremenili na njeni poslednji poti. t. j. prečastiti duhovščini, Marijini družbi, ki se je tako številno udeležila žalnega spreveda in vsem ostalim. Bog naj vsem stotero povrne!

Ljubljana, dne 15. novembra 1924

ZALUJOČI OSTALI

Pred nakupom se prepričajte
o nizkih cenah v staroznani manufakturni trgovini
Jhl & Kühr preje Carl Soss, Maribor, Aleksandrova c. 9
Barhali, flaneli, tiskalina, hlačevina, sukno za moške Zanesljivo blago
obleke, belo platno, flanel in šivane odeje vedno v zalogi Nizke cene

Danes ponoči je preminul po dolgem trpljenju, gospod

IVAN KAČIČ

ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke v Gorici

v 40. letu starosti.

V blagopokojnem smo izgubili dolgoletnega zvestega sodelavca, dobrega prijatelja in priljubljenega tovariša, katerega bomo ohranili trajno v najboljšem spominu.

Ljubljana, dne 15. novembra 1924.

Uprava in uradništvo
Ljubljanske kreditne banke.

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

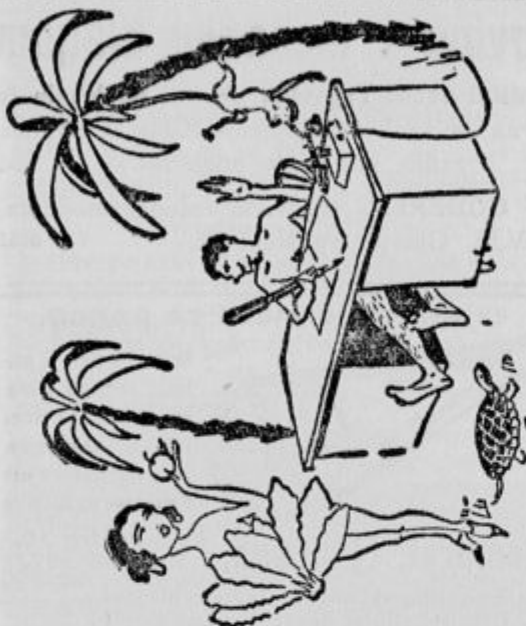
Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

POHIŠTVO IN PREPROGE

Radi reduciranja zaloge globoko znižane cene! — Ugodni plačilni pogoji! Ceniki zastoj! — Najugodnejša prilika za nakup za tapetnike, trgovce s pohištvom in zasebnike! — Prosti vpogled! Pri večjem nakupu se povrnejo potni stroški! — Na drobno in na debelo!

Največja izbira v

zalogi pohištva Karol Preis
Maribor, Gosposka ulica 20.

Da je imel Adam
v raju svinčnik
'PENKALA'

ne bi bil sprejel jabolko od Eve, ne da bi bil odklonil odgovornost za usodopolno posledico, kajti svinčnik Penkala je vedno pripravljen za pisanje, elastičen je kot pero in piše, ne da bi se ga moralo ostrižiti

Dobiva se v vsaki papirnici za Din 15
Tam se dobi izvrstno zlato naliv-pero Penkala

KUPIM

moderno karoserijo

v dobrem stanju za auto PUCH tipa VIII. Cenjene ponudbe na Poštanski pretinac 267, SARAJEVO.

Zelo ugoden nakup modrocev, divanov, otoman in klub-garažar ter vse v to stroko spadajoče izdelke nudi solidno izdelane in najceneje tvrdka

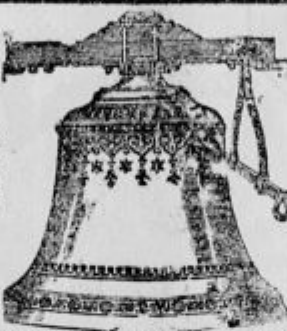

Peter Kobal
Kranj
(Slovenija)
tvorja tepe-
niških izdelkov

Pri večjih naročilih kakor za hotele, restavracije, mizarje l. t. d. se znaten popust. **Pozor ženini in neveste! Zahtevajte cenike!**

LIVARNA
ZVONOGLAS
MARIBOR

Dobivljamo najboljša bronasta zvonova, po kakovosti nadkrijujajo one iz predvojnega časa, čisti harmonični glasovi, 4 tedenski dobavni rok, velično jamstvo. — Odlikovana tvrdka z zlato kolajno. Cene najnižje v Jugoslaviji

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se obrestujejo

naiboliše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavne delniške družbe hotela „Union“ v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštini položnicah.

Natečaj.

»DRUŠTVO ZA ZIDANJE NOVE ŽUPNIJSKE CERKVE SV. MAGDALENE V MARIBORU«

razpisuje v dosedajših črticah (skic) za nameravano novo župnijsko cerkev SPLOŠEN NATEČAJ, katerega se morejo udeležiti osebe, ki imajo izkušnje in arhitekturne, kateri stalno prebivajo v kraljevini SHS.

Določene so sledeče nagrade: I. nagrada 15.000 Din, II. nagrada 10.000 Din, III. nagrada 7500 Din. Razpisovalec si pridržuje pravico do nakupa nenagrajenih projektov po 5000 Din za vsakega.

Presojevalno razsodišče obstoji iz gospodov: inženjer Jaroslav Foerster, univerzitetni profesor v Ljubljani, načelnik; inženjer Adolf Bümel, gradb. nadsvetnik mestnega magistrata v Mariboru, namestnik načelnika; inženjer Anton Dolenc, šef okrožne gradb. sekcije v Mariboru; inženjer Miroslav Hengeler, ravnatelj jugoslov. inženjskega podjetja v Mariboru; kaplan Pavel Holcman, Sv. Magdalena v Mariboru; dr. Franc Kovačič, profesor bogoslovja in umetnostne zgodovine v Mariboru; dekan in župnik Anton Stergar, Sv. Magdalena v Mariboru.

Natečajne izdelke je poslati na »Društvo za zidanje nove župnijske cerkve Sv. Magdalene v Mariboru« do dne 28. februarja 1925 ob 12. uri.

Za osnovno potrebne določbe in načrte dobe konkurentje pri zgoraj navedenem društvu proti plačilu zneska 30 Din.

DRUŠTVO ZA ZIDANJE NOVE ŽUPNIJSKE CERKVE SV. MAGDALENE V MARIBORU, dne 30. oktobra 1924.

Pavel Holcman,
tajnik.

Anton Stergar,
načelnik.

Preoblikovalnica

damskih in moških klobukov
Barborič - Završan
Ljubljana, Mestni trg šte. 7

Preoblikovanje po najnovejših modelih

Točna postrežba!

Cene nizke!

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Cernigoj.

(Dalje.)

23

»Govorila sva že nocoj o skrivnostih, Rames, kakor nekoč pred davnimi leti, če se spominjaš, in ti boš varoval moje skrivnosti, ki se tičejo države. Kako bi tedaj mogla jaz izdajati tvoje? Toda govori kratko, zakaj pozno je ali prav za prav zgodaj, in kakor veš, se ne bova videla nikoli več.«

»Prav,« je odgovoril. »Kraljica Neter-Tua, jaz, tvoj podložnik, se te drznem ljubiti.«

»In kaj potem, Rames? Milijone podložnikov imam, ki vsi zatrjujejo, da me ljubijo.«

Nevoljno je odmahnil z roko in nadaljeval:

»Drznem se te ljubiti, kakor ljubi mož žensko, ne kakor ljubi podložnik kraljico.«

»Ah!« je odgovorila z enavnadnim, zlomljenim glasom: »to je nekaj drugega, kajne? Vse ženske so rade ljubljene, naj bodo kraljice ali kmetice, zakaj bi tedaj jaz bila huda? Kakor v nekdanjih dneh se ti tudi sedaj, Rames, zahvaljujem za ljubezen.«

»To ni dovolj,« je rekel. »Kako je navada pri ljubezni? Ljubezen se daje na posodo. Ljubezen je skopuh, ki zahteva visoke obresti. Ne, ne samo obresti, marveč kapital z obrestmi vred. O Zvezda, kaj se godi možu, ki je zblaznel in vzljudil egipčansko kraljico?«

Tua je razmišljala o tem vprašanju, kakor da je uganka, katero mora razrešiti.

»Kdo ve?« je odgovorila slednjič tiho. »Morda ga stane življenje, morda — morda pa se poroči z njo in postane egipčanski

faraon. Nemara je mnogo odvisno od tega, ali ta kraljica slučajno mara tega moža.«

Tedaj je Rames vztrepetal kakor trst v večernem vetru in jo je pogledal z žarečimi očmi.

»Tua,« je zašepetal, »ali je mogoče — ali sem ti resnično ljub, ali pa me hočeš potisniti v sramoto in pogubo?«

Odgovorila mu ni z besedami, marveč je samo z neko zamišljeno resnobo odložila malo, slonokoščeno žezlo, ki ga je držala, se zazrla z žalostnim pogledom v njegove oči, se sklonila naprej in iztegnila roke proti njemu.

»Da, Rames,« mu je šepetala malo pozneje na uho, »pritisnila te bom na svoje prsi, naj bo na njih karkoli, ljubezen ali veličastvo ali sramota ali poguba ali smrt naju obeh ali vse to. Ali se hočeš prepustiti, Rames, slušati te nevarne igre?«

»Ne izprašuj, Tua. Saj veš, saj veš!«

Poljubila ga je na ustnice in vse njeno srce in vsa njena mladost je bila v tem poljubu. Nato pa ga je prijazno odrinila od sebe in rekla:

»Čuj, govoriti moram s teboj in časa je malo, kakor sem rekla. Poslušaj me, Rames! Prav imaš: vem, kakor sem vedno vedela in kakor bi tudi ti bil moral vedeti, če bi ne bil tako nespameten, kot si. Ti ljubiš mene in jaz ljubim tebe, zakaj tako je bilo sklenjeno tamkaj, kjer se ustvarjajo človeške duše, tako je bilo od začetka in bo ostalo do konca. Ti, egipčanski plemič, ljubiš egipčansko kraljico in ona je tvoja pa nobenega drugega moža. Tako je odločil tisti, ki je storil, da sva se rodila istega dne in da sva pila mleko na istih dobrih prsih. Zakaj bi slednjič ne bilo tako? Če nama ljubezen prinese smrt, kar se utegne zgoditi, ostane nama vsaj ljubezen, ki je vsega vredna, in onstran življenja je še nekaj.«

»Žene iščem, Tua, in ne prestola, toda moja ljubezen te utegne pregnati z visokega mesta.«

»Prestol gre z ženo, Rames, ne moreta se ločiti. Toda povej mi, nekaj mi hodi na um: če bi se to res zgodilo, če bi jaz bila pregnana, popotnica, če bi ne imela nič drugega razen svojega telesa in svoje duše in če bi ti sedel na prestolu, ali bi me tudi tedaj ljubil, Rames?«

»Kaj me tako izprašuješ?« je odgovoril užaljen. »Tvoje govorjenje je otročje. Na kakšnem prestolu bi mogel jaz kdaj sedeti?«

Pri teh besedah se je Tua spremenila. Nič več ni bila hrepeneča, strastna ženska, marveč je nenadoma postala zopet močna, modra kraljica.

»Rames,« je dejala, »ti razumeš, zakaj te pošiljam, čeprav se mi trga srce, tako daleč in v tolike nevarnosti, kajne? Da rešim tvoje življenje, ker po tem, kar se je zgodilo nocoj, bi moral umreti tako ali drugače in bi bil izdihnil že pred dvema urama, ko bi ne bilo mojega načrta. Mnogo jih je, ki te sovražijo, Rames, in faraon more okrevati, kakor prosim bogove, ter preklicati moje povelje, zakaj umoril si mu gosta, ki je prišel, da me zasnubi.«

»Vse to razumem, kraljica.«

»Tedaj se zbudi, Rames, poglej v bodočnost in razumi tudi ostalo, če si pameten, kakor upam. Pošiljam te z močnim spremstvom, kajne? Kralj v Kešu pa je star in slaboten in ti imaš pravico do njegove krone. Vzemsi si jo, človek, deni si jo na glavo in kot kralj v Kešu zasnubi egipčansko kraljico. Kdo bi ti jo tedaj odklonil — mislim, da egipčanska kraljica gotovo ne, pa tudi ne egipčansko ljudstvo, ki hrepni po teh bogatih, izgubljenih Južnih deželah.«

Tako je govorila, in ko je izrekla te

pomenljive besede, je bila tako krasna in kraljevska, da se je Rames, oslepljen po njeni mogočnosti in veličastvu, poklonil pred njo, kakor da je boginja. Ko je pa opazil, da ga preizkuša na tehtnici svoje sodbe, se je vzravnal in je spregovoril, kakor govori princ princesi:

»Amenova zvezda,« je rekel, »čeprav je resnica, da smo le tvoji ponižni podložniki, je vendar kri mojega očeta prav tako plemenita kakor tvoja in morda še starejša; res je tudi, da imam jaz, odkar je Amathel mrtev, za svojim očetom po svojih prednikih več pravice do prestolonasledstva v Kešu, nego kdorkoli drugi. Kraljica, slišim tvoje besede in vzel si bom prestol, če bom mogel, ne zaradi njega samega, marveč da pridobim tebe, in če padem, vedi, da sem storil, kar sem mogel, preden sem podlegel. Kraljica, odhajam in pot je daljna. Morda se ne bova videla nikoli več; v najboljšem slučaju bova dolgo ločena. Kraljica, počastila si me s svojo ljubeznijo in zato te ne samo kot žensko, marveč kot kraljico prosim obljube. Naj bodo okoliščine še tako težavne, naj te nagibajo kakršnikoli državni nagibi, obljubi, da ne vzameš nikogar drugega za moža, dokler sem jaz živ, tudi če ti ponudi pol sveta za poročno darilo.«

»Obljubljam,« je odgovorila. »Če bi zvedel, da sem se poročila s komerkoli na svetu, pljuni na mojo žensko čast, kot kraljico pa me vrzi s prestola in preženi, če ti bo mogoče. Ravnaj z menoj v takem slučaju, kakor bom jaz ravnala s teboj, Rames. Toda prepričaj se o resničnosti vesti, preden jim verjameš. Sedaj si nimava ničesar več povedati. Srečno pot, Rames, dokler se zopet ne snideva tostran ali onstran solca. Najina kraljevska pogodba je sklenjena. Dej, da jo zapečatava, potem pa pojdi!«

Češka industrijalna in gospodarska banka, podružnica v Ljubljani, Marijin trg št. 5

Delniška glavica in rezerva cca Kč 290.000.000.—

Telefon št. 104. — Brzojavni naslov: INDUSBANKA.
CENTRALA v PRAGI, NA PRIKOPE 35

Hranilne vloge in tekoči račun Kč 2.170.000.000.—

67 podružnic v vseh večjih krajih Čehoslovaške republike. — Sprejema vloge na knjižice in račune ter provaja vse bančne in borzne transakcije kar najkulantneje.

Med dobrimi najboljši so:

PFAFF šivalni stroji za rodbino, obrt in industrijo.

Večletna garancija.
Pouk v voženju brezplačen.
Solidne cene in ugodni plačilni pogoji.

IGN. VOK

LJUBLJANA • CELJE • NOVOMESTO
Sodna ul. 7 • Kralja Petra c. 33 • Glavni trg

Stroji za pletenje

malo rabljeni, skoro novi, izključno samo nemški proizvodi v vseh širinah in finoči, isto LINKS-LINKS i JAKARDMASCHINE, RUND-STÜHLE, STROJI za pletenje KRAVAT po vrlo nizkih cenah dospeli, IGLE in sestavni deli na skladišču pri ALFRED KOZMA, Osijek L, Županijska ulica 42, samozastopstvo tehniške poslovnice za industrijo strojev za pletenje FELIX LEDERER, WIEN. 6403

Mjedene karnise

Nudim iz lastnega tovarniškega skladišča „SIALUN“ BATERIJE, ŽEPNE SVETILKE, ŽAZIGALNIKE, KARBIDNE ŽARILICE „AUERMETAL“, vse vrste medenih KAR-IS ter vse potrebščine proti poroštvo najsolidneje, kulantno.

JOSIP KLIMAN
ZAGREB, Akademski trg št. 7.

OBIŠČITE TRGOVINO

B. VASELINOVIĆ & KO., MARIBOR
GOSPOSKA ULICA 26. — Ima veliko izbero: sraje, ovratnikov, nogavic, klobukov, čepic, triko-perila, volnene trikotaje, šalov, svilenih bluz, kravat. — Fini francoski parlemi: Coty, Hubigan, Gys, Botot, Zermandie, Piver, Simon, Roger Golet, kol. vode 4711 in Marija Farini, fina mila, pudri, Kaloderme, Odol, in drugo. Dobite dobro blago po solidnih, znižanih cenah. — Od oktobra t. l. nov princip: malo zaslužka — velik obrat!

SUKNO

kamgorn in ševali za moške in ženske obleke, belo, pisano in rjavo platno, cefir, mlačevino, tiskano in razno manufakturo, kupite najceneje in v velikanski izbiri v novo urejeni in prezidani veletrgovini

R. Stiermecki, Celje št. 330.

Ilustrovani cenik za čevlje, klobuke, obleke, perilo odev, lesostrižnike, britve in tisoče drugih predmetov se pošlje vsakemu zastojni! — Vzorci proti odškodnini! — Trgovci engros cene!

1 Ingersol zračni kompresor

še dobro ohranjen,

3 stari veliki parni kotli, Priprava za jamsko vrtanje

v globočino do 150 metrov,

Parne sesalke (Dampfpumpen)

ne kompletno, kakor tudi drugo

različno železje,

je po vsaki ugodni ceni na prodaj.

Dopise se prosi nasloviti na

„Železo“, poštno ležeče, Celje.

OSRAM
to znamko mora nositi žarnica

Kdo hoče dobro luč nesme se bati stroškov.

OSRAM NITRO

Popolnoma varno naložite denar v LJUBLJANSKO POSOJILNICO

reg strovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani

Mestni trg št. 6

— ki ima že nad —

10.000.000.— Din jamstvene glavnice

Vloge na hranil. knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše

Inserirajte v „Slovenca“

Gobe, orehe, ružavi, zeleni, beli fižol kupuje

GLIVA LJUBLJANA

Gospodarska cesta 3. — Wolfova ulica 12.

Naznanilo.

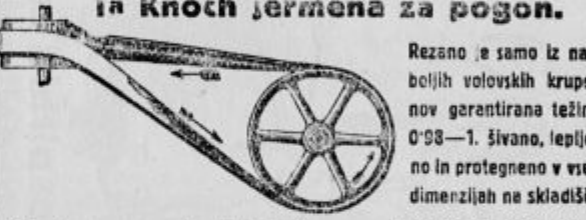
Naznanjam, da zaradi bolezni

ODDAM V NAJEM SVOJO

trgovino z mešanim blagom

s skladišči vred. Trgovina obstoji 45 let in je primerna za vsako podjetje. — Kdor se zanima zanj, naj pride pogledat.

FRAN GÖDERER, trgov. in zaloga smodnika, KOČEVJE, Glavni trg št. 83. 6985

in Knoch jermena za pogon.

Rezano je samo iz najboljših volovskih krupov garantirana težina 0'08—1. šivano, lepljeno in protegano v vseh dimenzijah na skladišču

A. Lampret, Ljubljana, Krekov trg 10. Telefon 247.

Tvorniško skladišče: Zagreb, Ilica 44
Dvorište (Hotel Royal) Telefon 20—54

KOŽUHOVINA

VSEH VRST NA IZBIRO PRI

L. ROT, krznarstvo — LJUBLJANA —
STROJENJE, BARVANJE in IZDELAVA KOŽUHOVINE

WEITZEL Ingenieur Gese lschaft. Komand. I. dr.

Oddelek I. CENITVE

tehničnih naprav industrijskih podjetij in poslojij vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II. STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve

Oddelek III. STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze! Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

Ali hočete biti PROTINA in REUMATIZMA temeljito rešeni?

Reumatizem je strašna in zelo razširjena bolezen, pred katero ni varen niti siromak niti bogataš, kajti ona išče svoje žrtve v kočah in palačah. Pojavi, kako se bolezen kaže, so zelo različni, ter mnoge bolezni, ki jih označujemo drugače, niso nič drugega kot reumatizem. Tako povzroča reumatizem bolečine v kosteh in členkih, otekline na udih, pohlajene roke in noge, trganje in zbadanje v raznih delih telesa, kakor tudi oslabljenje oči in drugo kakor posledica protina in reumatizma. Kot se bolezen v različnih oblikah pojavlja, tako so tudi mnogovrstna vsa mogoča in nemogoča ublažujoča sredstva, katera se človeštvu priporočajo, kot medikamenti, miksture, mazila itd. Večina teh sredstev pa ni sposobna prineesti popolno ozdravljenje, ampak samo olajšanje za kratko dobo. Kar priporočamo pa mi, je nekaj naravnega.

Prinesemo Vam sigurno pomoč.

Naše zdravljenje je izvrstno in hitro učinkuje. Da si pridobimo še nadaljnjih privržencev, smo se odločili, da vsakemu, ki nam piše, upošljemo v polzku našo nadvse zanimivo in poučno razpravo popolnoma brezplačno.

Torej, kogar mučijo bolečine in se hoče svojih bolečin hitro in brez opasnosti osvoboditi, naj piše še danes:

AUGUST MÄRZKE BERLIN—WILMERSDORF.
DRUCHSALERSTRASSE 5.

ABT. 319.

PER JE

kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, čakovec

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinec
znanka**Gritzner in Adler**

za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opremah

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika

Pouk v voženju brezplačen.

(Večletna garancija. — Popravilnica na razpolago.)

Auto-vožnja Ljubljana - Št. Vid

Od 15. novembra 1924 dalje vozi osebni avto po tem-le voznem redu:

Odhod iz Ljubljane:

(kavarna »Evropa«)

ob delavnikih	ob praznikih
8:—	8:30
9:—	11:30
10:—	14:—
12:15	15:—
14:—	18:30
17:—	19:45
18:25	

Prihod v Št. Vid:

(cerkev, pošta)

ob delavnikih	ob praznikih
8:25	8:55
9:25	11:55
10:25	14:25
12:40	15:25
14:25	18:55
17:25	20:10
18:50	

Odhod iz Št. Vida:

(cerkev, pošta)

ob delavnikih	ob praznikih
7:20	7:40
8:30	10:30
9:30	13:30
11:45 (od Store)	14:30
13:20	18:—
16:30 (od Store)	19:—
17:30	

Prihod v Ljubljano:

(kavarna »Evropa«)

ob delavnikih	ob praznikih
7:45	8:05
8:55	10:55
9:55	13:55
12:04	14:55
13:45	18:25
16:49	19:25
17:55	

Vožnja Ljubljana - Št. Vid ali obratno velja za osebo Din 3:50, ob nedeljah in praznikih Din 5:—.